

CONTRA

nr 4 1986 årg 12 10:-

Sveket mot Raoul Wallenberg

Nyliberalismens ideologi

Mozambique

SPEC
Returavgift 4

**OBEROENDE BORGERLIG
TIDSKRIFT**

CONTRA

oberoende borgerlig tidskrift
utges sex gånger per år
ISSN 0347-6472

Ansvarig utgivare

Christer Arkefors
Ställföreträdare: Benny Rung

Adress

Box 6082, 102 32 Stockholm.
Telefon 08-54 95 52 (även 08-751 56 26)

Prenumeration

59 kronor per år. Inbetalas på postgiro 85 95 89-4 eller bankgiro 261-2638.

Finland: 45 mark per år. Finländskt postgiro 1125 82-9.

Norge: 65 norska kronor per år. Norsk postgiro 1 99 82 77.

Danmark: 65 danska kronor per år. Dansk postgiro 1 69 06 98.

Medarbetare

Ordförande: Göza Mölnår

Expedition: Anders Fjällström

Redaktion: Claes Almgren, Christer Arkefors, Carl G. Holm, Filip Lundberg och Benny Rung.

Övriga medarbetare: Arne Andersson, Dennis Brinkeback, Dietmar Kröhnert, Bertil Lindblom, Alf Norbäck, Arne Sundström, Roger Söderqvist och Astrid Wikmark samt Allan C. Brownfeld, Washington, Joachim Bamrud, Oslo och Rune Westin, Canberra.

Länskontakter

Blekinge: Magnus Bergstrand 0455-114 45

Bohuslän: Karl Gustaf Kleen 0523-315 10

Gotland: Alf Norbäck 0498-102 06

Gävleborg: Grethe Blomgren 026-27 31 23

Göteborg: Eric Bergh 031-48 34 30

D:o Arne Andersson 031-55 43 14

Halland: Helena Norrgren 035-502 00

D:o Lennart Flink 035-10 09 17

Jämtland: Lennart Sundstam 0642-100 49

Jönköping: David Stavenheim 036-18 68 62

Kalmar: Jan Hedberg 0485-385 64

Kopparberg: Allan Lennartsson 0226-108 16

Kristianstad: Ola Axelsson 0451-802 65

Kronoberg: Bengt Sjöberg 0372-147 21

Malmöhus: Mats Gunnarsson 0418-229 43

D:o Dietmar Kröhnert 040-97 33 31

Norrboten: Elisabeth Olsson 0970-141 54

Skaraborg: Frank Wurm 0500-335 44

Stockholm: Rune Andersson 08-758 17 47

Södermanland: Tibor Somogyi 0152-152 62

Uppsala: Hermann Schulze 018-35 81 28

Värmland: Jan Collander 0570-660 86

Västerbotten: Hans G. Olsson 0910-358 12

Västernorrland: Herbert Foeström 060-93022

D:o Stanley Skoglund 060-12 96 94

Västmanland: Michael Berg 021-11 30 73

Älvsborg: Evald Olsson 0531-112 65

Örebro: Karl-Edvard Hellkvist 0581-132 22

Östergötland: Carl G. Holm 013-16 16 46

Danmark: Peter Hartvig 01-10 88 72

Finland: Leo Meller 90-563 34 53

Norge: Joachim Bamrud 02-56 21 56

Ej signerat material har sammanställts av redaktionen. Copyright Stiftelsen Contra. Eftertryck endast efter överenskommelse.

Presslagd 1986-05-26

Vänersborgs Offset AB, Vänersborg 1986

CONTRA-NYTT

Portokostnaderna rasar iväg

Contra skickar mycket post. 1985 uppgick portokostnaderna till 47 000 kronor. Vi är därför i hög grad berörda av förändringar i portot, särskilt för massbrev och för trycksaker (ekonomibrev). Den senaste portohöjningen var blygsam för normalbrev under 20 g (5%), men för Contras normalbrev, ekonomibrev, var höjningen 25%. Det är en struktur på höjningarna som återkommit gång på gång de senaste åren. En rapport från Statens kulturråd åskådliggör portoutvecklingen för vanliga brev och för tidskrifter/böcker med nedanstående diagram. I det diagrammet har man inte fått med den senaste portohöjningen, som ytterligare förvärrar situationen.

Det är mot den bakgrunden, och mot bakgrund av rejält höjda tryckkostnader, som vi ser oss nödsakade att höja prenumerationspriset och även höja de portoavgifter som vi tar ut vid beställningar.

Annonsering i Contra

Den reklambilaga som bifogas detta Contra-nummer är ett led i våra strävanden att komplettera prenumerationer och bidrag från läsekretsen med annonsintäkter. Har Du förslag på annonsörer, kan Du annonsera själv, eller vill Du hjälpa till att sälja annonser föreslår vi att Du hör av Dig till Contras expedition!

Lösnummerförsäljningen

Under ett och ett halvt år har Contra på försök distribuerats via Pressbyrån. Tidningen har dock bara nått ut till något hundratal försäljningsställen, via distributionsföretaget Presam. Presam har ändrat sitt kontrakt på ett sätt som gör det orimligt dyrt att fortsätta med den distributionsformen. Contra försvinner därmed från en rad tidningsbutiker runt om i landet. Det är tråkigt, men vi hoppas att i stället kunna uppta distribution i egen regi till intresserade tidningsförsäljare. Villkoren kommer att vara mycket fömånliga för återförsäljarna. Vi hoppas på läsarnas hjälp att hitta lämpliga handlare runt om i landet. Tala helst med handlaren själv om saken och hör sedan av Dig till Contra, men Du kan också överlåta saken helt till Contra genom att tipsa oss om lämpliga återförsäljare. Berätta i så fall helst varför det är ett bra förslag till återförsäljare, så att vi vet vilka argument som skall framföras när vi tar kontakt.

Våra källor

Martyrernas Röst utges på en rad språk. Det är en mycket anspråkslös fyrsidig bulletin som till sin huvuddel innehåller ett månadsbrev från pastor Richard Wurmbbrand. Wurmbbrand är rumänsk lutheran av judisk härkomst, som under en lång tid satt fängslad för sina åsikter i Rumänien. Idag lever han i Kalifornien och driver missionen Martyrernas röst (Jesus till den kommunistiska världen). I bulletinen, som har kompletterande innehåll framställt i Sverige, uppmärksammas naturligtvis särskilt de kristnas situation i Öst. Bulletinen kostar 30:- per år och kan beställas från Martyrernas röst, Box 7056, 720 07 Västerås.

Nyliberalen - en brutal grottmänniska?

Contra brukar inte ta in artiklar som pläderar för en viss politisk linje. Vi brukar låta fakta tala för sig själva. Men när det gäller den nyliberala ideologin skall vi göra ett undantag. Ideologin, som stått i centrum för det politiska intresset ett par år, låter sig bäst presenteras genom ett engagerat inlägg för de nya idéerna.

Alla arbetare är inte socialdemokrater. Det finns en del kommunister och centerpartister. Även några folkpartister och moderater. Det finns t o m enstaka nyliberaler, som jag själv. Hur kan en arbetare gå och bli nyliberal?

För mig började det för fjorton år sedan (jag är 32 idag) då jag började intressera mig på allvar för politik. Det pratades och skrevs mycket om den goda, trygga välfärdspolitiken som gynnade de breda folklagren och ständigt förbättrade den sociala välfärden. Konstigt nog ökade utslagningen och missbruket. Alla verkade vara ense om att välfärdspolitik var påkallad. Detta tyckte jag var egendomligt. Om välfärdspolitik var något som minskade den sociala misären då hade ju misären minskat under 1960-talet och början av 1970-talet. Aldrig tidigare hade ju Sverige haft så mycket välfärdspolitik. Jag började fundera. Vad kunde orsakssammanhagen vara? Inte kunde väl allt elände i samhället vara något som bara hade kommit till av sig själv? Nej, det var inte bara en slump.

Jag lade märke till att budskapet i politiken och kulturen var att "samhället ska *garantera* den enskildes trygghet". Jag insåg att det betydde att "den enskilde ska inte behöva bekymra sig för sin morgondag". Jag hade tillräckligt med enkelt bondförnuft för att inse att det logiska resultatet av detta budskap var passivering. Och passivering var ju den viktigaste orsaken till utslagning och missbruk.

Jag började göra mig mödan att tänka logiskt och dra slutsatser. Det dröjde inte länge innan jag fick nog av välfärdspolitiken.

1960 fanns det cirka 100 000 alkoholmissbrukare i Sverige. 1975, efter bara femton års intensiv välfärdspolitik, fanns det cirka 250 000 alkoholmissbrukare i Sverige. Det kallar inte jag för ökad social välfärd.

Välfärdspolitiken uppmuntrar människor till att inte ta ansvar. Att inte ta ansvar för sig själv. Samhället står ju alltid där med olika skyddsnet (i teorin). Och att inte ta ansvar för andra, "det där får samhället ta hand om, jag behöver inte lägga mig i det."

Välfärdspolitiken främjar tilldelnings-

andan. Under medeltiden var det den allmänna uppfattningen att det man fick i livet fick man sig tilldelat av Gud. Om man ville ha något skulle man *be* till Gud för att få det, och man skulle inte föreställa sig att man kunde uppnå något med egna krafter. Resultatet av detta blev stagnation och misär. I välfärdsstaten är den allmänna uppfattningen att det man får i livet blir tilldelat av Samhället, och att man ska *kräva* det av Samhället. Man skall inte föreställa sig att man kan och bör uppnå något med egna krafter. Resultatet av detta blir stagnation och misär.

Småhet

"Människan är liten" är budskapet. Den enskilde "vanlige löntagaren" kan inte, heter det, gardera sig mot sjukdom, trygga sin ålderdom, sköta sin hälsa, ta hand om sina egna barn, skilja mellan god kultur och skräp-kultur, eller ens välja rätt tandkräm. Om hon inte får hjälp av samhället förstås!

Arbetarrörelseidkarna gör allt för att Medelvensson skall känna sig otrygg. "Du är hjälplös eftersom du inte var född med en massa pengar. Du kan inget. Du har ju inte en massa pengar. Bara om man är född med mycket pengar förmår man att göra något i världen. Du är förtryckt. Du är ned-trampad. *Du förmår inte.*" Vilken kompetent psykiater som helst kan intyga att när en individ känner att hon inte klarar av livet då hamnar hon i en kronisk känsla av förtvivlan och rädsla för världen. Hon vänder sig då i sin desperation till Samhället för att bli omhändertagen och få en torftig illusion av trygghet. Som arbetarrörelseidkarna hade räknat med.

En Medelvensson är en människa som inte utträttat något anmärkningsvärt i sitt liv. Och spekulanterna i Medelvenssons småhet vill att hon ska känna förbittring mot de människor som *har* utträttat märkvärdiga saker i sina liv. Inget tema får högre prioritet i socialdemokraternas valtal, broschyrer och ledarartiklar än nedgörandet av dem som "räkar" äga aktier, "räkar" ha kvalificerat sig för ett högavlönat jobb, "räkar"

ha skapat ett lönsamt företag, "räkar" ha fått toppbetyg i skolan, "räkar" ha gjort något av sitt liv. Medelvensson skall drogas med budskapet att (andras) framgångar är utslag av rovgirighet och hänsynslöshet, inte av produktivitet och framsynhet.

Välfärdspolitiken har sin grund i *egalitarianismen*. Att ingen ska få nå högre än den vanligaste Medelvensson. Jag kallar det för ynkelig småhet.

Om alla får lära sig att litenhet är bättre än storhet, då slutar (nästan) alla med att sträva efter att vara stor. De läser hellre Aftonbladet än Strindberg. De sitter hellre framför TVn än går på ett politiskt möte. De tar ett beredskapsjobb hellre än att skaffa sig yrkesutbildning. De röker hasch eller spelar flipper hellre än att gå till skolan. Skäll inte på "kommersialismen", du som märker att människor blir allt mer vulgära, depraverade, brutala, *primitiva*. Nej, skäll på den egalitära välfärdspolitiken.

Välfärdspolitiken är en investering. En långsiktig investering med långsiktig avkastning. Dagens utslagning och missbruk är "avkastningen" på den välfärdspolitik som har förts under 1950-, 1960- och 1970-talen.

På 1930-talet kämpade arbetarrörelsen för frihet och människovärde. På 1950-talet kämpade arbetarrörelsen för offentliga sjuk- och pensionsförsäkringar. På 1960-talet kämpade arbetarrörelsen för bidrag och TV åt alla. Idag kämpar arbetarrörelsen ett desperat uppehållande försvar mot alkoholism, narkomani och social upplösning. Det är patetiskt, men det är det logiska resultatet av välfärdspolitiken.

Är välfärdspolitikerna så dumma att de inte förstår vad de håller på med? Nej, de vet vad de håller på med, fast de säger det inte högt. De är nämligen *altruister*.

Altruismen är läran att den enskilde har som uppgift att tjäna andra och att inte tjäna sig själv. "De andra" som den enskilde ska tjäna kan vara Folket eller Samhället eller Klassen eller Rörelsen eller Nationen eller Rasen eller Människligheten osv. Men alla varianter av altruismen har det gemensamma att de predikar att den enskilda människan inte är ett värde i sig, än mindre det *högsta* värdet, utan att hon är till för att *offras* åt medmänniskor.

En altruist är en nolla som hatar alla som inte är nollor. Hon har skuldkänslor för att hon är en nolla och därför känner hon förbittring mot alla icke-nollor, som ju påminner henne att hon borde göra sig mödan att göra något bättre av sig själv. Doktrinen altruismen ger henne ett alibi för att sparka

på icke-nollorna. Altruisten tar ut sin hämnd mot "de starka" (läs icke-nollorna) genom att offra dem åt "de svaga", med ordet "solidaritet" som kamouflage.

De produktiva får betala så det svider för att Samhället ska ha råd att uppmuntra passivitet och därmed hjälpa de svaga in i alkohol- och narkotikaträsket och en sjaskig död. Säg inte att jag som är nyliberal vill återinföra ättestupan! Man kan ju inte återinföra något som inte har avskaffats.

Vilka är de produktiva? De produktiva är de som gör sig mödan att använda hjärnan.

Att sträva efter goda resultat och att vara produktiv är naturligt för människan. Men onaturligt för den socialistiska välfärdsstaten.

Det är endast den enskilda hjärnan som kan identifiera problemen och sedan tänka ut handlingsvägar för att lösa problemen. Om roten till välstånd vore folkets vilja till fysiskt arbete då skulle vi ju vara fattigare idag än vi var på 1800-talet. Det fysiska slitet är ju mycket mindre omfattande och intensivt nu än det var då.

Det går att skapa miljarder

Roten till all välfärd är enskilda människors vilja att arbeta med hjärnan. De mest produktiva är de som utträttat det mest avancerade tänkandet. Vetenskapsmän skapar kunskaper. Tekniker och ingenjörer applicerar kunskaperna. Kapitalister och direktörer har nyckelfunktionen att organisera och integrera olika former av kunskaper (tekniska, ekonomiska, marknads-, juridiska kunskaper osv) i en organisation och därmed skapa fungerande företag.

Hur mycket ska dessa "hjärnarbetare" få tjäna? Det bör avgöras genom fri konkurrens. Fri konkurrens är att ställa upp alternativ att välja mellan. Fri konkurrens är nyckeln

till valfrihet och därmed frihet och rättvisa. Ofrihet består i att hindras från att välja mellan alternativ. Det gäller såväl feodala, som fascistiska, marxistiska och blandekonomiska diktaturer.

Rättvis fördelning innebär att det den enskilde har förtjänat får hon själv behålla. Oavsett om hon har tjänat mycket eller litet. Oavsett om hon är höginkomsttagare eller låginkomsttagare. Oavsett om hon är kapitalist eller löntagare. Den som tjänar 7 000 kronor i månaden ska få behålla sina 7 000 kronor. Och den som tjänar 70 000

ska få behålla sina 70 000.

Men kan någon människa producera så mycket som 70 000 kronor på en månad och därmed förtjäna dem? Svaret är ja. Ta kapitalisten Thomas Edison som exempel. Genom några hundra timmars intensivt experimenterande och konceptuellt tänkande skapade Edison glödlampan. Glödlampan spar nu in flera miljarder kronor per år åt människor världen runt genom sin överlägsenhet mot ljusstaken och fotogenlampan. Thomas Edison producerade alltså världen för flera miljoner kronor per timme när han skapade glödlampan. Kapitalisten Thomas Edison förtjänade vartenda öre av alla sina miljoner.

Men har inte sådana som Gunnar Sträng varit lika nyttiga? Gunnar Sträng var skicklig på en sak. Han var duktig på att lägga beslag på andras pengar. Det är det som gjort honom till en folkhjärte i Sverige. Vilket säger en hel del om den moraliska nivån på större delen av svenska folket.

Det är inte sådana som Sträng, Erlander eller Hedlund som har skapat välståndet.

De har bara lagt beslag på och "fördelat" den kaka som andra skapat. Andra som Ruben Rausing, Victor Hasselblad, Holger Crafoord och Ingvar Kamprad som har skapat nya företag och kunskaper. Sådana som Hans Werthén, Bengt Haak, Gunnar Wessman och Björn Svedberg som har utvecklat och förnyat gamla företag.

Privatisera tryggheten

Nu säger Du kanske att jag är otacksam mot arbetarrörelsen som ger mig "gratis" sjukvård, "gratis" utbildning, "gratis" medicin och allt vad det heter. Men varifrån kommer alla samhällets sociala förmåner? De kostar ju pengar. Enskilda människors pengar som Samhället har konfiskerat. Du tycker alltså att jag ska vara tacksam för att arbetarrörelsen kommer till mig med en massa stöldgods. Jag känner mig förolämpad, inte tacksam.

Jag tycker nämligen att man aldrig har rätt att använda en människas problem som ursäkt för att begå brott mot andra. Solidaritet med andra människors pengar är falsk solidaritet. Jag får gärna själv hjälpa andra människor som har hamnat i icke-självförvillade svårigheter. Men jag har ingen rätt att sticka min hand i andras plånböcker för att bekosta det jag tycker borde bekostas.

Du tycker nu att det är något förnedrande för en person med problem att ta emot "välgörenhet"? Men om problemen inte är självförvillade, varför skulle man då ha anledning att skämmas? Om det är förnedrande att ta emot stöd från andra som de ger av egen vilja, är det då inte en vämjelig skam att ta emot resurser som tagits ifrån dem mot deras vilja? Nej, hellre välgörenhet än stöldgods!

Välfärdsolitik förutsätter en omfattande och systematisk konfiskering av enskilda människors inkomster och egendom. Välfärdsolitik är brottslighet satt i system.

Känner Du till skillnaden mellan den solidariska personen och den socialistiska personen? Den solidariska personen säger: "Jag ger dig av mitt". Den socialistiska personen säger "Du ger mig av Ditt".

Hur vill jag som är nyliberal att det ska vara med "tryggheten"? Jag vill privatisera tryggheten. I välfärdsstaten luras folk till att tro att trygghet är något som bara finns till när de råkar behöva det. Att de inte själva personligen behöver aktivt bekymra sig för sin morgondag genom att tänka och planera långsiktigt. Resultatet blir passivering. Nej, jag inser att den enskilde själv aktivt måste skapa sin trygghet, inte passivt ta emot. En privatisering av tryggheten är inte en minskning av tryggheten. Utan en minskning av passiveringen.

Nattvaktarstaten

Det ideala samhället är inte det problemfria samhället, där det inte finns problem för den enskilde att lösa. Det ideala samhället är det samhälle där det finns problem, men

där den enskilde är fri att lösa sina problem.

Detta samhälle är *nattvaktarstaten*, det kapitalistiska samhället. Det ideala samhällssystemet är det som bygger på principerna enskild frihet och enskild rättssäkerhet. Enskild frihet därför att den enskilde ska själv få välja vilka mål hon ska sträva efter och hur. Enskild rättssäkerhet därför att den enskilde inte ska hindra sina medmänniskor från att göra detsamma. Den enskilde ska vara fri att tänka och handla som hon själv vill och med den enda restriktionen att hon inte initierar användandet av våld mot andra. Det ska alltså vara frihet men inte frihet på andras bekostnad.

Att jag vill ha kapitalism betyder inte att jag vill ha det "som på 1930-talet". Sverige var inte kapitalistiskt på 30-talet utan hade fortfarande stora inslag av feodalt förtryck (t ex statarsystemet). Jag vill inte heller ha det "som i USA". USA är inte kapitalistiskt. USA är en blandekonomi. Jag vill inte heller ha det "som i Chile". Chile är inte en nattvaktarstat utan dess motsats, en polisstat.

Att jag är nyliberal betyder inte att jag vill ha ett "nybrutalt grottmänniskosamhälle". Nattvaktarstaten är *motsatsen* till grottmänniskosamhället, där det är närvaran, det fysiska våldet som härskar. Nattvaktarstaten är tvärtom samhället där den enskilde är fri att tänka och handla efter eget huvud med den enda restriktionen att hon *inte* initierar våld.

Ett första steg mot nattvaktarstaten måste vara en avveckling av välfärdspolitik. Att avveckla välfärdspolitik är inte gjort i en handvändning. Men en målmedveten och planmässig avveckling måste inledas förr eller senare, ju snarare desto bättre. Ju längre vi väntar, desto fler hinner gå under i alkohol- och narkotikatrasket.

Fem förslag

Här är fem konkreta förslag:

- 1) *Sjukpenningen*. Inför tre karensdagar genast, ytterligare tre nästa år osv. Då får de enskilda rimlig tid på sig att bygga ut besparingar och/eller privata försäkringar.
- 2) *Barnsubventionerna*. Ta bort det första barnbidraget i år, det andra nästa år osv. Avveckla mat- och bostadssubventionerna under en femårsperiod. Barnen måste få kosta. Att vara förälder innebär ansvar. Människor som inte ens är beredda till att ta det ekonomiska ansvaret för sina egna barn bör inte skaffa sig barn över huvud taget.
- 3) *Kultursubventionerna*. De offentliga kulturutgifterna går inte till de "svaga" utan till att sprida "god" kultur till de breda folklagren. Summa breda folklager som betalar skatterna som finansierar kulturutgifterna. Kulturpolitiken är en rundgång som innebär att politiker och offentliga tjänstemän får mer att säga till om vilken kultur den enskilde ska ta del av. Avskaffa därför kulturpolitiken omgående, med undantag för stöd till de *verkligt*

RAD annonser

Välkommen med radannonser. Annonspri-
set är 25,- för högst sex rader. Bifoga betal-
ningen vid annonsbeställningen.

Köpes

Begagnad Range Rover eller annat terräng-
fordon. Övrig utrustning lämplig för öken-
expedition. 013-16 16 46.

Diverse

Vad är filosofin objektivismen? Vad har
den för praktisk betydelse? För information
ring Henrik Unné 08-91 31 96 (kvällstid).

svaga (t ex taltidningar för synskadade).
Detta stöd får sedan gradvis föras över till
frivilliga icke skattefinansierade förening-
ar.

4) Skolor och sjukhus. Låt kommunerna
och landstingen göra sina skolor och sjuk-
hus till aktiebolag som får konkurrera med
varandra. Låt varje medborgare själv välja
vilka skolor och sjukhus hon vill anlita. Låt
kommunerna betala 80% av kostnaderna
och kunderna resten under nästa år, ändra
sedan siffran 80% till 60, 40 osv. Aktierna
kan kommunerna sälja ut på börsen under
en femårsperiod.

5) Pensionerna. Behåll nuvarande pensioner
och värdesäkring för alla som redan är pensio-
närer. Trappa av statens pensionsåtaganden
för yngre. Ju yngre desto mindre statlig
pension i framtiden och desto mer får den

enskilde spara ihop själv under tiden fram
till den egna pensioneringen. Efter några
decennier är de statliga pensionerna av-
skaffade.

Vilken effekt skulle den ovan skisserade
"sociala nedrustningen" få på utslagning och
missbruk och därmed på välfärden? Den
skulle inte rädda dem som redan hamnat i
träsket, men den skulle förebygga ny utslag-
ning. Resultatet av avvecklingen av välfärds-
politiken skulle bli en "kulturrevolution".
Den nuvarande vidskepelse som genomsyrar
vårt land, att det man får i livet tilldelas av
Samhället, skulle ersättas av insikten att
egna handlingar, självständigt tänkande och
långsiktigt planerande faktiskt betyder något.
Ja mycket.

Jag är inte själv helt obekant med välfärds-
politiken. Jag hade själv en hel del problem
i mina tonår (jag är 32 idag), bl a depressioner,
två självmordsförsök i femtonårsåldern,
skolavbrott när jag fyllde sexton och schizo-
freni. Jag har varit intagen på sjukhus flera
gångar, jag har gått arbetslös ett tag, jag har
haft arkivarbete, jag har gått på en s k
rehabiliteringsenhet där jag fick "arbets-
träning", jag har bott på bostadshotell. Alla
dessa åtgärder, splittrade och ogenomtänkta
som de var, hade det gemensamma att de
tenderade att passivera och förvirra mig.
Jag återhämtade mig till sist. Inte på grund
av välfärdspolitik, utan *trots* den. Utan
välfärdspolitik hade jag återhämtat mig
snabbare. Genom att avskärma mig från
livets normala krav förlängde välfärdspoli-
tiken min period av passivitet och likgiltig-
het. Jag vet att många som varit i liknande
situationer var svagare än jag och inte klarade
av välfärdspolitik. De gick under.

Hur har jag kommit fram till den upp-
fattning jag redogjort för här? Svaret är att
jag smittats av filosofin *objektivism*. Objek-
(Forts på sid 22)

Låt kommunerna sälja ut skolorna på börsen!

Röda hjälpens hemligheter

I Contra nr 2 redogjorde Jüri Lina för "Röda hjälpen" och dess verksamhet i bl a Sverige. Röda hjälpen fungerar som Sovjets förlängda arm. I denna artikel skall vi se närmare på Röda hjälpens historia, och särskilt då vad som hänt i Spanien, Kaukasus och Estland.

När den gamle bolsjevikern Felix Kohn på Kominterns fjärde kongress den 30 november 1922 ställt ett förslag om att bilda MOPR ("Den internationella hjälporganisationen för revolutionära kämpar") eller Internationella Röda Hjälpens som den också heter, kunde ingen ana att organisationen skulle bli en av de mäktigaste, farligaste och mest gåtfulla på sitt område: omstörtande verksamhet. Förslaget antogs samma dag och redan den 6 december 1922 valdes till den nya organisationens centralbyrå de gamla bolsjevikerna Panteleimon Lepesjinskij, Julian Balthasar Marchlewski, Enrique Fischer och G. Kramarov.

Den 2 mars 1923 bildades MOPR:s centralkommitté, vars förste ordförande blev Julian Marchewski — en nära medarbetare till OGPU:s (nuvarande KGB) chef Felix Dzerzjinskij. Officiellt skulle organisationen ha blivit den politiska motsvarigheten till Röda Korset enligt *Pravdas* artikel "Till hjälp åt kapitalets fångar: Uppmärksamhet åt Profinterns och Kominterns kongresser" den 30 november 1922.

Redan före oktoberkuppen år 1917 fick revolutionärerna i Ryssland ekonomiskt stöd från vissa sympatisörer i USA (via den röda tidningen *Novij Mir* i New York) och Danmark. Allting skickades vidare med hjälp av Röda Korset, medger Jelena Stasova i sin broschyr "MOPR — 10 år" (Moskva 1933, sidan 15), som trycktes i 50 000 exemplar. Hon var MOPR:s ledare under åren 1927-1937.

Man visste mycket väl att undergrävande verksamhet kostade stora pengar, som man måste förmedla genom en utåt sett mer eller mindre neutral organisation. Därför välkomnade Lenin idén, som Wilhelm Münzenberg lade fram. Sedan Lenin talat med Julian Marchewski från politiska polisen presenterades den 13 september 1922 förslaget av Marchewski inför Gamla bolsjevikers förening, enligt historikern A. Avrus bok *Den proletära internationalismen i aktion* (Saratov 1971, sid 26). Marchlewski, Lepesjinskij och Divilkovskij grundade omedel-

bart en kommission för att undersöka möjligheterna.

Röda hjälpens start

Den 22 september 1922 fattades ett beslut om att bilda en hjälporganisation för förföljda revolutionärer. Komintern granskade protokollet den 24 november och godkände förberedelserna. Dessutom lät man bilda en fyra man stark kommission med J. Marchlewski, Felix Kohn (1864-1941), som då var sekreterare vid Kominterns exekutivkommitté, Eduard Prochniak (1888-1937, alias Sewer) och Mikevitj för att lösa praktiska frågor.

Sedan Felix Kohn hade presenterat resultatet av undersökningen för Kominterns fjärde kongress den 30 november 1922 grundades organisationen redan samma dag.

Viktiga ledare för organisationen blev också J. Sjeveljov, en viss Bleiss, som valdes in i exekutivkommittén, bulgaren Vassil Kolarov, den italienske kommunisten Anselmo Marabini (1865-1948), som år 1923 flyttat till Sovjetunionen och arbetade aktivt som en av ledarna åt "Röda hjälpen". Han flyttade tillbaka till Italien 1945 som sovjetisk agent.

En av de slugaste funktionärerna i organisationen var Stanislaw Pestkowskij (1882-1937). Enligt "Stora Sovjetencyklopedin" arbetade han först inom kommunistpartiets centralkommitté. Under åren 1919-1920 organiserade han ett kommunistiskt maktövertagande i Kirgisien som ordförande i kirgisiska revolutionskommittén. Under åren 1924-1926 verkade han som "Röda hjälpens" agent i Mexiko. Han arbetade under täckmantel av Sovjetunionens politiska representant. På hans initiativ organiserades i Mexiko "Röda hjälpens" sektion under namnet "De förföljda arbetarnas skyddsliga". Redan den 12 januari 1929 anordnade "Ligan" ett försök att störta regeringen och införa den sovjetiska modellen. Detta misslyckades dock. Tack vare sina skickliga insatser i Mexiko blev Stanislaw Pestkowskij år 1926 sekreterare i "Röda hjälpens" centralkommitté

och senare vice ordförande. Dessutom arbetade han inom Komintern. Trots allt detta väckte han år 1937 Stalins misshag och avrättades.

MOPR:s första konferens hölls den 14-16 juli 1924 i Moskva. Representanter från tolv länder samlade: Tyskland, Italien, Polen, Estland, Lettland, Litauen, Österrike, Frankrike, Holland, Finland, Japan och Java (!).

Samtidigt förberedde man grundandet av nationella sektioner i Sverige, Grekland, Ungern, Bulgarien, Mexiko och på andra håll.

Redan på andra konferensen år 1927 samlades funktionärer från 44 sektioner. Både i Kina och Tyskland hade man då över en miljon medlemmar.

Mellan 1 januari och 1 juni 1932 kunde "Röda hjälpen" genomföra 160 olika aktioner, enligt A. Avrus. Dessutom hade man år 1932 gett ut totalt 127 propagandaskrifter i 2,6 miljoner exemplar (varav över 90 titlar i 2 miljoner exemplar i Sovjet). Organisationen publicerade 94 tidskrifter och bulletiner på 27 språk.

I mitten av år 1934 planerade man flera operationer mot Grekland, Italien och Spanien. Strider i februari 1934 i Frankrike och Österrike misslyckades totalt. Därför hoppades man på större framgångar under hösten på andra håll. Men inte heller aktionerna i oktober 1934 i Spanien var så framgångsrika som kommunisterna hade hoppats. Under en tid ville socialisterna i Österrike och Spanien inte längre samarbeta med kommunisterna.

Arbets hjälpen

År 1930 hade man vid universitetet i Leningrad grundat en fakultet för MOPR:s propagandister och medarbetare. En propagandaskola öppnades på 1930-talet även i den kommunistiska delen av Kina.

År 1930 skrev Lewis L. Lorvin i sin skrift *Die Internationale Arbeit. Geschichte und Ausblick* (Berlin-Washington 1930), att MOPR var kommunisternas vapen och tjänade enbart deras intressen.

Detta har bekräftats av sovjetiska källor. MOPR:s chef under åren 1925-1927 P. Lepesjinskij skrev i sin broschyr *MOPR — Oktoberbarnet* (Moskva 1925, sid 15) att MOPR är den förberedande klassen i kommunismens skola.

En representant för MOPR, Miretskij från Minsk, sade på organisationens andra konferens år 1927 rent ut: "Vi är inga trängsoldater, ty vi kämpar vid fronten, vi är inga sjukskötare, ty vi gör mer än bara förbinder sår". (A. Avrus skrift, sidan 41). Därmed sprack kommunisternas legend om att "Röda hjälpen" bara skulle syssla med hjälp åt kapitalets fångar.

Enligt Jelena Stasova bekämpar "Röda hjälpen" reaktionen (läs: de borgerliga demokratierna). Särskilt aktiv var man på 1930-talet i Belgien. Sektionen där blev mycket

stor.

I sin arsenal har man också parlamentariska metoder för att påverka den naiva allmänheten och söka ta över den politiska makten. Så deltog "Röda hjälpen" i Österrike i parlamentsval år 1932 och dess agenter försökte komma in i alla lokala församlingar, liksom man gjorde i Schweiz. I Tyskland försökte man få inflytande över fackföreningarna, enligt J. Stasovas broschyr *MOPR — 10 år* (sidan 9). Denna taktik berömdes också av henne. Men de brittiska och holländska

Kultursatsning

I slutet av 1930-talet var 66,7% av ungdomskommunisterna i Leningrad medlemmar i MOPR.

Många ledande röda hjälpare sade rent ut, att MOPR sysslade med proletariats klasskamp. Organisationens propagandapparat styrdes av Jemeljan Jaroslavskij (alias Minei Gubelman), som var expert på ateism, och specialister från folkkommissariatet för utrikesärenden: Karl Radek-Sobelsohn,

Det var Lenin som såg till att Röda hjälpen bildades, men under Stalin på 1930-talet nådde organisationen en höjdpunkt som utåtriktat organ. Idag verkar organisationen i det fördolda.

sektionerna fick däremot kritik av J. Stasova.

År 1924 började MOPR samarbeta med *Mezhrabpom* (Internationella arbetarhjälpens), en annan undergrävande organisation, som var revolutionens vänstra hand, medan MOPR var högra handen, enligt Jelena Stasova.

På 1930-talet var socialdemokraterna största fiende till "Röda hjälpen" enligt J. Stasova. Men numera är de röda hjälparnas bästa allierade.

Alla sektioner som hade gott om pengar var tvungna att betala överskott till exekutivkommittén. Andra fick ekonomiskt stöd istället (i Norge och på andra håll). Enligt den sovjetiske historikern A. Avrus betalade exekutivkommittén år 1924 69,2% av alla utgifter åt sektionerna. År 1926 bara 58,3% och år 1931 endast 19,7%. År 1928 kunde man utan större svårighet samla in en miljon guldrubel. Under åren 1923-1933 samlade man bara i Sovjet in 11 524 333 rubel. Under hösten 1923 betalade man till bulgariska "revolutionärer" 35 000 dollar, trots att de då saknade egen sektion, enligt A. Avrus.

"Röda hjälpen" blev alltför aktiv. Enligt A. Avrus förvandlades denna konspiration mycket fort till en kamporganisation för massorna. Kominterns ledning betraktade "Röda hjälpen" som det viktigaste vapnet vid den gemensamma fronten ("Protokoll vid Kominterns VI Kongress", Moskva-Leningrad 1929, sid 171).

Weisberg, Ginzburg, Zechner, Greffes, Sjatskij och andra erfarna bolsjevik. Dessa män låg även bakom Kominterns ideologi.

Propagandan var så övertygande att en hel rad kulturskapare lät lura sig och blev medlöpare till kommunismen. Så skrev författaren Heinrich Mann (1871-1950) att "Röda hjälpen" civiliserar proletariatet och står emot borgerlighetens barbarism (F. Halle, aa sid 96). År 1949 planerade han att flytta till Östtyskland. En annan författare, som gärna trodde på den skickliga propagandan, var den liberala fransmannen och Nobelpristagaren Romain Rolland (känd som upphovsman till romanen *Jean Christophe*). Han var en ledande medlem i *Mezhrabpom*, enligt *Stora Sovjetencyklopedin*. Samma källa hävdar att R. Rolland till och med hjälpte till att tillsammans med Wilhelm Münzenberg, Clara Zetkin och Albert Einstein grunda denna undergrävande organisation. Som medlemmar betraktades också författaren George Bernard Shaw (socialist) och Anatole France (kommunist) samt den danske författande kommunisten Martin Andersen Nexø. Den sistnämnde flyttade år 1943 från Sverige till Sovjet och år 1951 vidare till Östtyskland. Även den franske kommunisten och författaren Henri Barbusse var med och organiserade *Mezhrabpom*.

Regeringarna i Lettland och Italien var vaksammare och i dessa länder försökte man fångla alla som tillhörde "Röda hjälpen", enligt A. Avrus skrift (ss 80-81).

För att undergräva Tyskland hade "Röda hjälpen" exekutivkommitté från januari 1923 till maj 1924 gett ekonomiskt stöd på 114 538 dollar till bolsjevikerna där, Italien fick 17 000 och Polen 18 051 dollar.

"Röda hjälpen" ledare påpekade gång på gång att deras organisation var en skola för den proletära internationalismen. Hur skall vi tolka detta? Enbart med Vladimir Lenins (alias Uljanov) hjälp. Han skrev att internationalism *betyder* stöd åt den revolutionära rörelsen och kampen i alla länder och utan undantag (Lenin *Samlade verk*, volym 30, s 170). Lenin menade alltså att Sovjet har rätt att överallt blanda sig i andra länders inre angelägenheter.

Spanska inbördeskriget

Först och främst rekommenderade kommunistpartiets centralkommitté, som egentligen styrde även "Röda hjälpen", en satsning på Spanien för kommande erövringar av Portugal och Frankrike. "Röda hjälpen" i Spanien blev redan i början så mäktig att den kände revolutionären Lev Trotskij (alias Leiba Bronstein) i mitten av 1920-talet ansåg att Spanien var ett land, som också var moget för en bolsjevistisk diktatur.

Därför började "Röda hjälpen" omedelbart förbereda ett maktövertagande, till en början med hjälp av listiga parlamentariska metoder för att få den allmänna opinionen med sig.

I juli 1936 ansåg man i Moskva att tiden var mogen att krossa allt motstånd mot den kommunistiska-socialistiska regering, som fått makten i parlamentet (Cortes) i februari 1936.

Moskva skickade en av de viktigaste funktionärerna i "Röda hjälpen" och Komintern, Béla Kun (alias Aaron Cohn) till Madrid. Han började omedelbart beväpna vanliga brottslingar. Béla Kun själv har enligt A. Avrus sagt att "Röda hjälpen" hade blivit en strålände hjälpare till Komintern och det revolutionära proletariatet.

Några ord om honom själv. Han föddes år 1886 i Ungern och deltog i bolsjevik-kuppen i Ryssland 1917. Hösten 1918 blev han ungerska kommunistpartiets grundare och i mars 1919 var han med om att störta regeringen i Ungern. Då bildades Sovjetungern, där han i början blev utrikeskommisarie (utrikesminister). När de borgerliga krafterna kunde samla sig och lyckades krossa den ungerska kommunistdiktaturen i augusti 1919 flydde Béla Kun till Österrike, där han internerades. Men enligt A. Avrus kunde Kominterns pressa österrikiska regeringen så kraftigt, att Béla Kun släpptes, varpå han emigrerade till Sovjetryssland, där han blev ordförande i revolutionskommittén på Krim år 1920. I juli samma år deltog han i ett massmord på 70 000 "revolutionsfiender" på Krim. Han hjälpte själv till att meja ned dem med kulspjut. Då blev han känd som "dödens kommissarie".

I oktober 1923 anlände Béla Kun på ett

sovjetiskt handelsfartyg och under falskt namn till Hamburg för att leda "de tyska arbetarnas uppror" mot borgerlighetens tyranni, som det hette. Detta avslöjade den ungerske historikern Borsányi i sin monografi om Béla Kun år 1981 i Budapest. Boken blev för avslöjande, tyckte de kommunistiska maktbärarna i Ungern och förbjöd den: man krävde alla exemplar tillbaka av bokhandlarna och förstörde dem. Enstaka exemplar räddades.

Béla Kuns aktivaste medarbetare i Madrid var en betydande medlem i Röda hjälpen,

Generaler som Francisco Franco och Emilio Mola började göra motstånd mot kommunisternas planer. Den 17 juli 1936 utbröt ett nationellt uppror. Dagen därpå landsteg i Barcelona en 16 man stark sovjetisk revolutionskommitté.

Den 22 juli 1936 uppmanade Radio Moskva på spanska till väpnad kamp för ett Sovjetspanien. Samtidigt samlade "Röda hjälpen" in pengar i nästan alla länder.

Den 23 juli 1936 utdelades till spanska bolsjevikerna och vanliga brottslingar 160 000 gevär, 2 000 kulprutor och 42 000 revolvy-

amerikanska och mexikanska fartyg (totalt 110 fartyg).

Moskva gav till de spanska bolsjevikerna 731 stridsvagnar och pansarbilar, 242 flygplan, 707 kanoner, 27 luftvärnskanoner och 1 386 lastbilar.

Trots alla insatser förlorade kommunisterna kampen om Spanien och Stalins drömmar om ett förföljande där sprack. Detta kunde den blodtörstige diktatorn inte förlåta Béla Kun, som fick bära handhuvudet för misslyckandet. Stalin lät i vredesmod avrätta honom den 30 november 1939, nästan exakt åtta månader efter kommunisternas kapitulation i Madrid. Sovjetiska encyklopedier, som i efterhand har erkänt att det just var "Röda hjälpen" som satte i gång den internationella aktionen för att erövra Spanien, säger följande om Béla Kun: olagligt avrättad, posthumt rehabiliterad.

Men det sovjetiska äventyret i Spanien kostade 1,2 miljoner människor livet, dessutom flyttades tusentals barn till Sovjetunionen, där en del av dem senare fick spionutbildning och skickades till Väst. På liknande politiska emigranter förbrukade "Röda hjälpen" 7 805 294 tyska mark enbart under åren 1923-1931, enligt A Avrus. Men bolsjevikerna i Moskva hade fått den spanska guldreserven på köpet!

Många av de spanska barnen, som uppfostrades i sovjetiska internatskolor, anpassade sig dåligt till sovjetiska systemet. Enligt Alexander Solzjenitsyn straffades spanjorer, vilka längtade hem, som samhällsfarliga. De särskilt envisa dömdes för spioneri åt... USA (GULAG-arkipelagen, del I, s 88).

Folkfrontsregeringen i Spanien, som tillträdde 1936, höll på att skapa ett Sovjetspanien. Nationalisterna gjorde uppror och fyrtio års diktatur följde. Men hade Sovjetspanien blivit verklighet är det tveksamt om demokratin varit återupprättad idag. Här general Franco under kriget.

Michail Koltsov (1898-1942). Utåt verkade han som journalist för *Pravda*. Det var han som därigerade regeringssidans radio i Spanien och därigenom den allmänna opinionen i hela Europa. Koltsov sade rent ut till spanjorerna: "Vi skall lära er att göra revolution!" Där fanns också en kollega till honom i "Röda hjälpen", Ilja Ehrenburg, som skrev artiklar för *Izvestija*.

Medan andra ambassadörer lämnade Madrid kom den sovjetiske ambassadören Marcel Rosenberg dit. I Moskva hade han blivit känd som en skicklig tortyrexpert inom NKVD (dagens KGB).

Till Madrid kom ytterligare en viktig sovjetagent, Enrique Fischer (alias Heinz Neumann), expert på stora aktioner och medlem i "Röda hjälpen's" centralkommitté i Moskva.

Alla pengar, vapen och ammunition till de spanska bolsjevikerna kom genom "Internationella röda hjälpen", som i sin tur utnyttjade det sovjetiska ångbåtsbolaget *Sovtovgfлот*. Dess chef var tjekisten Hermann.

I juli 1936 mördades den spanske nationalistledaren Calvo Sotelo. Mordet var en signal, som gavs av agenter, agitatorer, propagandister och revolutionsexperten från Moskva.

rar. Samma dag avrättades 2 000 nationalistiska soldater.

Den 1 augusti organiserade Komintern och "Röda hjälpen" en konferens i franska kommunisttidningen *L'Humanités* lokaler, där även den spanske militärattachén (kommunisten) Vaillant var med. Konferensen beslöt att anordna stora sympatidemonstrationer runt om i världen för de "kämpande spanska bröderna och demokrati."

Den 6 augusti 1936 deponerades i Moskva för spanske premiärministerns räkning 37 miljoner franska guldfrancs. Den 14 augusti tackade det kommunistiska huvudorganet *Mundo Obrero* i Madrid officiellt Sovjetregeringen för ett tillskott på 18 miljoner pesetas.

Den 18 augusti krävde Radio Moskva på spanska: döda alla präster! Snart nog ålyddes denna uppmaning. Tusentals präster mördades! Dessutom började man råna rika.

Moskva skickade också generalen Ulanskij till Spanien. Dessutom anlände 70 flygvapenofficerare och 1 000 flygare, 100 arméofficerare och 750 sovjetiska soldater. Sovjetiska förnödenheter skeppades från Odessa med hjälp av 32 sovjetiska, 37 brittiska, 23 spanska, 17 grekiska och därutöver franska,

Tyskland

Händelserna i Spanien var ett stort bakslag för Moskvans planer. Stalin var rasande.

Redan i början av år 1919 försökte Lenin sprida revolutionen till Tyskland, där man den 10 januari 1919 lyckades bilda Sovjetrepubliken Bremen. Men tre veckor senare, den 4 februari 1919, krossades den. Kommunisterna förstod att man måste planera sådana internationella aktioner bättre. Därför diskuterade gamla bolsjevikerna med Lenin i spetsen i januari 1919 i Moskva idén att grunda Tredje kommunistinternationalen. I mars 1919 blev den nya organisationen verklighet. Maktövertagande som mål skrevs in i programmet. Redan den 13 april 1919 grep bolsjevikerna makten i Sydtysskland och utropade Sovjetrepubliken Bajern, som förintades redan två veckor senare — den 1 maj 1919.

Kominterns ledare Grigorij Zinovjev (alias Hirsch Apfelbaum) förklarade den 1 september 1920 det heliga kriget för kommunisterna. År 1921 gjordes nya kuppöversök i centrala delen av Tyskland. Därefter stod det klart att det inte var möjligt att behålla makten utan hjälp av Röda armén. Därför fortsatte man att slå till mot olika grannländer. Denna taktik har alltid gått bra.

Som ett exempel kan man nämna Georgien.

Det var Komintern och dess generalsekreterare Grigorij Zinovjev, som stod för planeringen av aktionen. Naturligtvis gillade Lenin inte att Georgien förklarade sig som en oberoende demokratisk republik den 26 maj 1918. Trots allt slöt man med den socialdemokratiska (mensjevnikiska) regeringen i Georgien ett fredsavtal den 7 maj 1920. Moskva krävde att alla utländska trupper, som hjälpte till att bevara landets självständighet, skulle lämna landet. Det blev så.

Men i verkligheten hade Komintern andra planer. I början av år 1921 krävde Trotskij att Georgien omedelbart skulle förenas med Sovjetryssland. Han fick stöd av Stalin och Ordzjonikidze. Operationen utarbetades mycket snabbt. Natten till den 12 februari 1921 tog sovjetiska agenter över den lokala maktapparaten i Bortschalin-provinsen. Den 16 februari bildades där en s k krigs-revolutionskommitté, som förklarade att Georgien numera var en sovjetisk republik. "Sovjetrepubliken" begärde omedelbart hjälp av Sovjetryssland, "för att stödja kampen för den sovjetiska makten i Georgien", som det heter i Sovjet-Estlands encyklopedi. Redan den 17 februari 1921 började de sovjetiska trupperna, som väntade vid gränsen, att ockupera landet. Den 25 februari besattes huvudstaden Tbilisi och den socialdemokratiska regeringen störtades. Sex månader senare rådde i hela Georgien en hård kommunistisk diktatur.

I Armenien hade allting gått ännu fortare — i november 1920 ockuperades landet på samma sätt.

Sovjetledningen hade stort behov av en mäktig revolutionär hjälporganisation. Därför välkomnade Komintern genast idén om att bilda MOPR eller "Röda hjälpen".

Kommunistkupper i Bulgarien, som började den 23 september 1923, och i Hamburg den 23-25 oktober 1923, dessutom även i Polen (Krakow) samma år, planerades redan av två organisationer: Komintern och "Röda hjälpen". Den 5 augusti 1923 började terroristerna Georgi Dimitrov och Vasil Kolarov i Sofia förbereda en statskupp. Vasil Kolarov (1877-1950) hade blivit vald till "Röda hjälps" centralkommitté i Moskva den 2 mars 1923, enligt den sovjetiske historikern L. Sjoročov.

Men alla dessa försök misslyckades och slogs ned under några dagar. Grigorij Zinovjeps prestige stod på spel. Han fick hitta något lättare uppdrag, som kunde genomföras också på närmare håll. Han hade överskattat Kominterns och "Röda hjälps" inflytande och effektivitet.

Röda hjälpen i Estland

Det nya målet blev Estland, trots att Sovjetryssland år 1920 hade lovat respektera landets oberoende för evärdlig tid. Zinovjev ville

En rad fria stater i Kaukasus och Centralasien underkuvades under Sovjets första år. Bl a Bukhara, där denna muslimska helgedom omvandlats till kommunistiskt museum. Observera Lenin-bilden.

upprepa samma taktik, som slog så väl ut i Georgien år 1921.

Enligt sovjetiska källor började man planera statskuppen våren 1924. F d residenten (chefen) för den sovjetiska militära underrättelsetjänsten i Västeuropa Valter Krivitskij, som år 1937 hoppade av, skrev i sin bok *In Stalin's Secret Service* (London 1938) följande: "Zinovjev kallade till sig generalen Berzin, som var chef för militära underrättelsetjänsten, och sade till honom: 'I Estland råder revolutionär kris. Vi kommer inte att göra som i Tyskland... inga strejker, inga oroligheter. Vi behöver endast några stötgrupper under ledning av Röda arméns officerare — det tar bara två-tre dagar och vi har kommandot i Estland!'"

"General Berzin hade blivit van vid att lyda order. På några dagar fann han officerare med baltisk bakgrund. Inbördeskrigets hjälte Zjibur blev ledare för gruppen, som bestod av 60 personer. De skickades till Estland på olika sätt, några från Finland och Lettland, andra gick över gränsen från Ryssland. I Estland väntades deras ankomst av cirka 200 kommunistagenter. I slutet av november var alla förberedelser klara."

Georgij Besedovskij, en avhoppad diplomat, uppper att operationen i Estland leddes av Michail Kobetskij, Kominterns emissarie vid sovjetiska ambassaden i Estland. Personer som deltog i "upproret", arbetade vid de sovjetiska bolagen *Dobroflot* och *Centrosojuz* i Tallinn. När esterna, som skulle delta i operationen, anlant från Ryssland, gick de under jorden i väntan på signal. De var sovjetiska medborgare.

Aven i Estland hade man bildat en militär revolutionskommitté, vars viktigaste medlemmar var Valter Klein, som kommit från

Petrograd den 29 november 1924, Jaan Anvelt och officeren i Röda armén Karl Rimm. Operationens politiske ledare var Jaan Anvelt, Kominterns och "Röda hjälps" funktionär. Hans militära rådgivare var Harald Tummeltau från sovjetiska generalstaben och regementschefen August Lillakas. Bland "regissörerna" fanns också yrkesmilitären August Kork, som senare blev general och avrättades på order av Stalin 1937.

Alla förberedelserna stöddes av "Röda hjälpen".

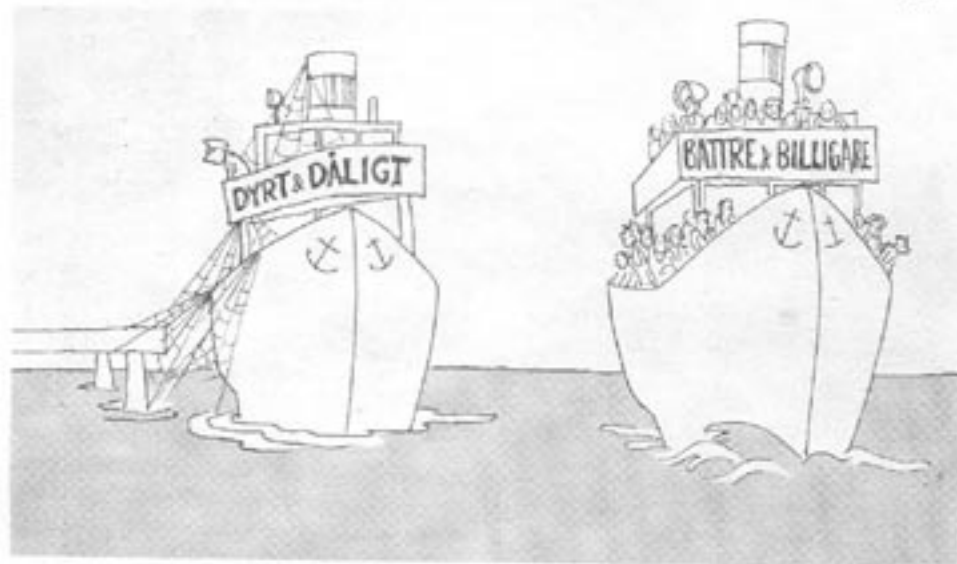
Den 1 december 1924 vid femtiden på morgonen började terroristerna agera på flera håll i landet. En del av dem var klädda i estniska uniformer. Men myndigheterna kunde snabbt oskadliggöra dessa utsända rödgardister. De hann inte ens kalla på "broderlig hjälp" från Röda armén, vars territorialdivision 56 stod stridsberedd vid gränsen (man hade genomfört en snabbmobilisering i Leningrad-området, en del reservförband blev inkallade). Men den 4 december fick de återgå — det fanns inga som kunde kalla på broderlig hjälp, enligt armétidningen *Krasnaja Zvezda* den 18 december 1924.

Aven *Sovjet-Estlands historia*, del III (Tallinn 1971) bekräftar att den nya eventuella kommunistregeringen i Estland år 1924 skulle ha begärt omedelbar militärhjälp av Sovjetunionen.

De estniska myndigheterna kunde gripa 133 "revolutionärer", bland andra sju personer som verkade vid sovjetiska ambassaden, och 33 agenter, som arbetade vid de sovjetiska bolagen i Tallinn. Regementschefen August Lillakas, som hade dekorerats med Röda fanans orden år 1918, arresterades i Aegviidu och dömdes till döden av

Denna annons är bekostad av företrädare för den fria företagsamheten.

Förändring och välstånd

Företag som inte producerar vad kunderna vill köpa till ett pris de är beredda att betala måste läggas ned. För fortsatta ekonomiska framsteg är det nödvändigt att företag med dålig produktionsapparat och omoderna produkter försvinner, medan företag med nya produkter, nya produktionsmetoder och nya marknader växer upp och tar upp de sämre företagens plats.

Försöker vi med konstlade metoder hålla liv i företag som saknar framtid, riskerar vi att få en alltmer ineffektiv produktion. I ett samhälle utan förändring — i form av nedläggningar och nyetableringar — stannar den ekonomiska utvecklingen.

estniska militärdomstolen den 8 december 1924.

Men ledare Jaan Anvelt kom undan och kunde fly tillbaka till Leningrad, liksom många andra "revolutionärer". Stalin glömde inte att Anvelt misslyckats och lät slutligen avrätta honom år 1937, fast han mycket aktivt arbetat inom Komintern och "Röda hjälpen" och till och med fått Lenin-orden år 1933. Sovjet-Estlands encyklopedi säger om honom: olagligt förförd, posthumt rehabiliterad.

För den estniska allmänheten kom "upproret" som en blixt från klar himmel. Just den 29 november 1924 hade man i pressen försäkrat att allting var normalt, att det inte fanns något att frukta. Även tidigare hade man i pressen hävdats, att det inte fanns något hot från sovjetiskt håll. I själva verket visste estniska skyddspoliserna att någonting var på gång från kommunisternas sida. Men man varnade inte allmänheten.

I Kominterns tidskrift *Klassvärld* (Klasskampen) nr 52 1925, som gavs ut på estniska i Leningrad, erkände operationens ledare Jaan Anvelt, att han hade väntat folkets medverkan i "revolutionen". Men den verkligt stora överraskningen var enligt honom att de estniska myndigheterna gjorde motstånd.

Chefredaktören för *Journal des Débats*, Auguste Gauvain, skrev den 3 december 1924, att den estniska regeringen gudskelov inte lät sig skrämmas. Annars hade allting gått förlorat. Han avslöjade att regeringen i

Serbien-Kroatien-Slovenien hade upptäckt sovjetiska revolutionära planer mot hela konungariket. Enligt den kommunistiska planeringen skulle "revolutionärer" ha slagit till redan i slutet av januari 1925. Men planerna avslöjades alltså.

Sedan år 1924 hade det förbjudna kommunistpartiet i Estland inte längre några chanser till effektiv verksamhet i Tallinn eller andra delar av landet.

Den estniska sektionen av "Röda hjälpen" eller MOPR grundades illegalt i slutet av december 1922. Initiativtagarna var Otto Rästas från estniska kommunistpartiets centralkommitté och den kommunistiska aktivisten Hilda Sonberg. Aktiv verksamhet påbörjades redan år 1923. Man hjälpte kommunistiska agenter och tog hand om politiska fångar. Det var "Röda hjälpen" som organiserade utväxlingen av 217 sovjet-agenter från Estland till Sovjetunionen på 1920-talet. I efterhand konstaterade de estniska myndigheterna att de flesta frisläppta kommunisterna återvände illegalt till landet för att fortsätta sin undergrävande verksamhet.

Det är intressant att de sovjetiska källorna i efterhand medger att man planerade i förväg att efter den eventuellt lyckade statskuppen i Estland anordna "Röda hjälpen" eller MOPR:s vecka (1-7 december 1924), som skulle ha presenterat organisationen. MOPR:s ledare Otto Rästas deltog i kupp-försöket. "Röda hjälpen" var i början så

säker på sin seger, att man redan den 1 maj 1924 presenterade gatuparollen "Estland som medlem av Sovjetunionen!"

Under 1930-talet omorganiserade man verksamheten i Estland. MOPR styrdes då officiellt av en illegal kommitté, men i själva verket av centralkommittén i Leningrad. Organisationen började verka genom andra grupperingar. I Tallinn samarbetade man med kulturföreningen *Licht*, grundad 1926.

Enligt Sovjet-Estlands encyklopedi hjälpte MOPR-gruppen inom *Licht* till att hålla kontakten med Estniska kommunistpartiets organisatoriska byrå i Sverige. Medlemmar av *Licht* spred också underjordisk kommunistlitteratur.

När Sovjet slutligen ockuperade Estland i juni 1940 hjälpte röda hjälpare till att överlämna makten åt ockupanterna. Sovjet-Estlands encyklopedi medger: "En stor del av *Lichts* medlemmar deltog i den socialistiska revolutionen år 1940" (ENE, Tallinn 1972, band 4, s 432). *Licht* hade cirka 120 medlemmar. Därför var det helt naturligt att den estniska flaggan på Domberget i Tallinn halades av Gutkin, medlem i "Röda hjälpen".

Jüri Lina

I en kommande artikel kommer Jüri Lina att behandla bl a Kina, Latinamerika, Grekland och ytterligare en tvivelaktig internationell sovjetisk organisation.

SVERIGE-NYTT

Contras notisavdelning innehåller sammanfattningar och kommentarer till händelser i världen. De källor som refereras är inte direkt citerade, utan texten är Contras sammanfattningar av originalkällan, försävt inte annat markerats med citationstecken.

Skatt utan inkomst

Skattemyndigheterna missar aldrig en chans att försöka få ut skatt. Även om det inte har funnits några inkomster. Vid en taxeringsrevision hos ett företag i Malmö hittade skattemyndigheterna ett gammalt avtal mellan företaget och företagsledaren som gick ut på att företagsledaren skulle få pension från 70 års ålder, eller om han så ville först vid 75 års ålder. Nu var det en vital man som stannade kvar i ledningen tills han hade fyllt 85! Han jobbade alltså tio år mer än vad som stipulerades i avtalet. Under hela den tiden lyfte han lön från företaget och betalade skatt på lönen.

Taxeringsmyndigheterna ansåg emellertid att han också var berättigad till pension. Även om han inte tagit ut någon pension så skulle han betala skatt för den pension som skulle ha kunnat utgå. Och eftersom pengarna stannat kvar i företaget skulle de betraktas som ett kapitaltillskott eller gåva till företaget, vilket skulle ge ännu mer skatt. Inte nog med att taxeringsmyndigheterna vill ha skatt för inkomster som aldrig funnits, man anser dessutom att företagsledaren genom att inte deklarerat de fiktiva inkomsterna har gjort sig skyldig till skattefusk och kräver honom därför dessutom på skattetillägg, ett straff som utmätts för den som falskdeklarerat. Taxeringsmyndigheterna driver nu ärendet i länsrätten i Malmö.

(Sunt Förnuft)

Sparkad från Konsum

Marie-Ann Wallentin fick sparken från Konsum i Halmstad. Hon var klubbordförande i Handelsanställdas förbund men gjorde det stora misstaget att besöka sin sons nyöppnade butik — iklädd Konsums förkläde. En arbetskamrat fick syn på henne och styrelsen beslutade att Marie-Ann skulle sägas upp för att hon visat sig "illojal" mot sin arbetsgivare.

Löntagarfonder i farten

Västra löntagarfonden i Göteborg gick sommaren 1985 in i dockskäpsföretaget Lundby. Dock har det varit svårt att utreda i vilket av alla bolagen som ägs av varandra som löntagarfonden satsade 20 miljoner

kronor. Alla företagen kontrolleras i slutänden av Stephan Karlsten, som förklarar att han delar fondens ideologi. Enligt SAF-Tidningen har flera av bolagen kring Lundby underlåtit att lämna in föreskrivna årsredovisningar till Patent- och Registreringsverket. Och dessutom har Karlsten dömts för bedrägeri i samband med en konkursaffär.

Ruinerad av socialismen

Det finns en del av det socialistiska regleringssamhället i Sverige som livligt backas upp inte bara av socialdemokraterna och vpk utan också av centerpartiet. Det gäller regleringen av jordbruksmarken. Bl a finns i varje län en lantbruksnämnd som har rätt att avgöra om en viss person skall få köpa jordbruksmark — och till vilket pris.

Som i alla socialistiska system frodas svärgvälde och mygel på hederliga affärers bekostnad. Det blir viktigare att vara på god fot med lantbruksnämndens lokalombud än att kunna betala rätt pris. Och är man på kant med systemet kan konsekvenserna bli förödande, ja de kan bli ruinerande.

Det är något som Lars Lorenius råkat ut för. Han köpte i slutet av 1970-talet en gård på 500 hektar i närheten av Flen. Den kostade 4,5 miljoner kronor, varav 2,5 miljoner lånades upp. Tyvärr hade Lorenius lockats att ta lån i utländsk valuta (några andra pengar fanns inte att få) och räntorna steg drastiskt i höjden. Han insåg att han måste sälja gården och hittade en köpare som var beredd att betala 4,1 miljoner. En förlust på 400 000 kronor, men ekonomin skulle räddas.

Men lantbruksnämnden bestämde att priset skulle vara högst 3,3 miljoner kronor. Eftersom Lorenius lånat till stora nyinvesteringar efter köpet räckte pengarna inte ens till att betala lånen. Men efter att ha kämpat mot myndigheterna fick han ge sig. Trots att han hade köpare som ville betala över fyra miljoner för gården fick han sälja den till ett pris som gjorde honom helt utblottad. (Företagaren)

Inga löneskillnader

Den som arbetar i den offentliga sektorn kan inte räkna med att få bättre betalt om han eller hon gör ett bättre jobb. Åtminstone gäller det inte för den som är med i LO. Statistiken över lönespridningen visar att 92% av alla landstingsanställda på LO:s avtalsområden har en lön som ligger inom 10% (upp eller ned) från normallönen (medianlönen). För kommunerna är motsvarande siffra 88% och i staten 74%. På SAF-området är siffran nere i 65% och för tjänstemän gäller ännu lägre tal (63% för kommunalanställda tjänstemän, 57% för landstingsanställda, 44% för statsanställda och 31% för SAF-anställda).

Resultatet av den nästan obefintliga lönespridningen i den offentliga sektorn blir att okvalificerad och lågutbildad arbetskraft söker sig dit — och stannar kvar. Medan yrkesarbetare och de som är beredda att göra den där extrainsatsen som är så viktig nästan alltid hamnar i den privata sektorn.

Dagmar i Göteborg

Så här tillämpas "Dagmaröverenskomsten" i Göteborg: Kommunen (som i Göteborg sköter det som landstingen gör i andra delar av landet) har föreskrivit att de

s k fritidspraktiker som skall få tillstånd att ta emot patienter måste sköta en del av den verksamheten inom vårdcentralernas ram. Trots att vårdcentralerna är dyrare för kommunen än privatpraktiken. Sjukvårdsstyrelsen har föreskrivit att 10 000 av 45 000 tillåtna "patientkontakter" skall äga rum inom vårdcentralernas ram. Det för med sig en krånglig extra byråkrati. Den som inte accepterar sjukvårdsstyrelsens direktiv får inte tillstånd att ta hand om några patienter alls — inom ramen för sjukförsäkringen. De hårda kraven väntas resultera i att färre kan utnyttja de tjänster som de privatpraktiserande läkarna kan erbjuda. Bara de som har råd att betala rejält själva kommer att ha den möjligheten fullt ut.

Ny exportpolitik

Regeringen har slagit in på en ny realistisk politik när det gäller vapenexporten. Tydligast manifesterar sig den politiken i form av uppbackning till Bofors för den stora vapenordern till Indien. Regeringens uppbackning har — enligt källor centralt placerade i Bofors — varit exceptionell och helhjärtad. Engagemanget för Bofors har varit långt större än vad som framkommit i medias rapportering av frågan.

Ett annat exempel på svenskt statligt engagemang i vapenexporten har vi hittat i den amerikanska facktidningen *Armed Forces Journal*. Där annonserar statliga FFV sina förnämliga granatgevär i prydliga fyrfärgsannonser som vi tyvärr för nöja oss med att återge i svartvitt.

Tullfrihet

Det finns ingen tull på industriprodukter mellan Sverige och Norge. Men det betyder inte att det är fritt fram att frakta industriprodukter över gränsen. En norrman som försökte ta med sig en vedspis över gränsen blev gripen av tullen. Han borde ha redovisat

moms till tullen (å andra sidan hade han — om han hade varit rörelseidkare — fått tillbaka den moms som han redan betalt i Norge). Spisen hade kostat 1 600 kronor. Det blev ungefär 400 kronor i moms till de svenska myndigheterna (ungefär lika mycket som han redan betalat i norsk moms). Där till kom att norrmannen dömdes till 4 000 kronor i böter för att han försökt smugla en tullfri och skattad vedspis från Norge till Sverige!

(*Nya Wermlands-Tidningen, Karlstad*)

För många poliser

finns det på många håll i landet. Bl a tycks så vara fallet i Härjedalen, där polisen gjort "storrazzia" mot olagliga skyltar längs vägarna. En av dem som dragits inför rätta vid tingsrätten i Sveg är livsmedelshandlaren Ove Grubb. Hans butik ligger efter en kurva och det hade flera gånger hänt att bilister bromsat in kraftigt sedan de fått syn på butiken. Vid några tillfällen hade det t o m inträffat krockar. Ove Grubb satte då upp en förvarningsskylt innan kurvan. Och för sådant behövs tillstånd, vilket tar lång tid i vårt byråkratiska land. Ove Grubb fick tillstånd och han fick t o m Vägverket att sätta upp skylt på statens bekostnad. Men under mellantiden hade han satt upp en hemgjord skylt, som måhända medverkade till att undvika någon krock. Dagen efter det att tillståndet kommit Ove Grubb tillhanda fick han brev från polisen, han skulle åtalas för olaga skyltning.

Samma nit drabbade pizzeria-ägaren Ali Mahmoud i Sveg. Som invandrare hade han naturligtvis extra svårt att sätta sig in i den svenska byråkratin alla krav. Han hade skaffat tillstånd av fastighetsägaren, men det räckte naturligtvis inte. Sveg-polisen upptäckte Mahmouds brottsliga tilltag, men det gjorde också vägförvaltningen. Vägförvaltningen skrev till Mahmoud som inom en vecka plockade ner skylten. Men det räckte inte för att slippa åtal och dom.

Hjälten hos polisen, som på en och samma dag fick upp fyra skyltmål i Svegs tingsrätt, heter Kjell Tjärnback. Initiativet kommer från polisledningen i Härjedalen som säkert genom sådana aktioner kan motivera ytterligare några polistjänster till orten.

(*Länstidningen, Östersund*)

Politik på mellanstadiet

I Bolidenskolan i Västerbotten har man låtit samtliga elever på *mellanstadiet* (10-12 år) skriva under ett upprop mot kärnvapen grundat på det s k femkontinentsinitiativet, för att sedan slända uppropet till Moskva och Washington. Femkontinentsinitiativet ansluter nära till den sovjetiska linjen. Initiativet kommer från de mest västfientliga ledarna i ett antal "alliansfria" länder.

Presstödet följer

"Statsmakternas och tidningarnas konsumenter har all anledning att svära ve och förbannelse över tidningsbranschen. Det är en skam att vi inte utnyttjat det senaste decenniet till de rationaliseringar som är nödvändiga för att en fri svensk press ska kunna överleva på sina egna marknadsinkomster . . .

"Men det är ofattbart att vi ska behöva leva med en situation där också tidningsföretag med relativt hög hushållstäckning, bra ställning på annonsmarknaden och normal prissättning inte kan klara sin ekonomi nödortfött.

"Just nu förhandlar jag med vår grafiska fackklubb om teknik-frågor. Klubben kräver att ett program i vår dator ska plockas bort så att de ska få utföra arbetsuppgifterna manuellt i stället . . . Vi arbetar helt orationellt eller kan bara rationalisera delvis och under oerhört krångel.

"Om det industriella Sverige jobbat under samma förutsättningar som pressen hade Volvo och Saab fött upp hästar."

(*Sten Nordin i TA-Nytt (organ för Tidningarnas arbetsgivareförening)*)

Kontrollerad sandlåda

När det började blåsa in för mycket sand på balkongerna tyckte medlemmarna i en bostadsrättsförening att det kunde vara dags att byta ut sanden i sandlådorna mot något grövre. Den skulle ju dessutom ha fördelen att den stannade kvar i sandlådan så att barnen fick något att leka i. Men stopp och belägg! Då hade man inte räknat med vad svenska bostadsbyråkrati har i bakfickan. Bland de 20 000 sidor anvisningar och normer som styr byggandet finns naturligtvis också regler för hur grov sanden i sandlådorna skall vara. Den får gärna blåsa iväg, men innan dess skall den vara av en grovlek som medför optimal bakbarhet för sandlådans gäster.

Skenäktenskap

Falu-Kuriren har redogjort för hur Sovjetunionen arrangerar skenäktenskap mellan sovjetiska medborgare och svenskar. Detta utnyttjas sedan för underrättelseverksamhet. Tidningen har intervjuat offer för verksamheten. Mannen hade i god tro gift sig med en rysk kvinna. Han upptäckte snart att frun samlade information och gjorde underliga resor. Sådana äktenskap slutar ofta med skilsmässa efter några år. Den ryska kvinnan har då både svenskt medborgarskap och ett svenskt namn. Tidningen har också intervjuat en av de kvinnor som utpekats. Hon erkände att hon utnyttjats som kurir av den sovjetiska underrättelsetjänsten och hade transporterat "väskor och annat bagage" till och från Sovjet.

UTLANDS-NYTT

Störningssändningar

BBC uppger att Sovjetunionen årligen använder 626 miljoner pund (7 miljarder svenska kronor) för störningssändningar. 415 miljoner används för lokala störningssändningar, medan 96 miljoner används för att följa upp att störningarna fungerar. Återstoden, 115 miljoner, används för storskaliga störningssändningar, sådana som kan höras även i Sverige. Den totala kostnaden för Sovjets störningssändningar är åtta gånger större än BBC:s budget för alla utlandsprogram. Populär metod vid störningssändningar är att sända ut ljudet av en dieselmotor på en frekvens nära den som skall störas.

(Eter-Aktuellt)

Luftvärnsraketer till UNITA

Den angolanska frihetsrörelsen UNITA, som kämpar mot den kommunistiska diktaturen i Angola, har fått ökade problem med sovjetiska stridshelikoptrar av typ Mi-24. Samma helikoptrar används framgångsrikt i Nicaragua och Afghanistan. Det uppges nu att UNITA får tillgång till amerikanska enmansbetjänade luftvärnsrobotar av typ Stinger, vilket förhoppningsvis skall minska hotet från de sovjetiska helikoptrarna. USA uppges ha satsat 15 miljoner dollar på att försä UNITA med dessa vapen.

(ZeitBild, Bern)

Tjernobyl

Kärnkraftsolyckan i Tjernobyl visar en sak: Kommunism och kärnkraft är en livsfarlig kombination. Kommunismen för sig är också, som vi alla vet, ett hot mot mänskligheten. Men kärnkraften i ett kapitalistiskt samhälle är det inte. Låt oss se närmare på hur olyckan i Tjernobyl uppstod och skillnaden på kärnkraft i Väst och i Sovjet.

Varje kärnkraftverk behöver en moderator, som tar hand om de neutroner som uppstår i kärnreaktionen. I Väst är denna moderator normalt vanligt vatten, undantagsvis tungt vatten (som kemiskt reagerar som vanligt vatten). 26 av de 355 kärnkraftreaktorer som var i drift vid årsskiftet 1985/86 hade istället för vatten grafit (kol) som moderator. Vi vet alla att explosioner ofta inträffar i kolgruvor. Medan vattnet aldrig exploderar i ett vattenverk. Därmed sagt att riskerna med en grafitmodererad reaktor är mycket större än med en vattenmodererad reaktor. I Väst har de riskerna lett till att man ställt särskilda krav på kylsystemet i en grafitmodererad reaktor. Kylningen i det halv-dussin grafitmodererade reaktorer som finns i Storbritannien och Frankrike (inga finns i Sverige) sker med gas, huvudsakligen helium som inte reagerar med andra ämnen.

I Sovjet har man trots riskerna med grafitmodererat valt att kyla reaktorn med vatten. Även om vatten för sig inte reagerar kemiskt och exploderar kan det ske kemiska reaktioner i förbindelse med kol. Och det är precis vad som hände i Tjernobyl. Det var fråga om en helt vanlig kemisk explosion, som var möjlig enbart på grund av den olämpliga kombinationen av moderator och kylmedel. Explosionen slog i sin tur sönder en stor del av reaktorns tekniska utrustning vilket ledde till att kylningen upphörde och cirka 10 procent av reaktorhärden smälte av överhettning.

I Väst är kärnreaktorer konstruerade för att om det värsta skulle inträffa — en härdsmlta — innesluta de radioaktiva gaserna i byggnaden, reaktorinneslutningen. Sådan lyx har man inte kostat på sig i Sovjet. Visserligen var reaktorn i Tjernobyl nästan ny och därmed hade den försetts med en reaktorinneslutning — till skillnad från äldre reaktorer i Sovjet som helt saknar sådan — men den sovjetiska reaktorinneslutningen är inte konstruerad för att stå emot olyckor av det slag som krävs i Väst.

För att belysa att Sovjet inte lever upp till de västerländska kraven kan nämnas att det finländska kärnkraftverket i Lovisa (med två reaktorer) är av sovjetisk konstruktion, men har försetts med en reaktorinneslutning konstruerad av amerikanska Westinghouse, eftersom de finländska myndigheterna och beställarna ansåg de sovjetiska säkerhetsarrangemangen helt otillräckliga. Det bör tilläggas att reaktorerna i Lovisa är vattenmodererade och alltså inte av den riskabla typ som fanns i Tjernobyl. Annars

är 60 procent av Sovjets kärnkraftverk av samma typ som i Tjernobyl — en konstruktion som i Väst har bedömts som alltför riskabel!

Attentatet mot påven

De åtalade bulgarerna i Rom har som bekant släppts. Det har i svenska media gjorts gällande att de skulle ha frikänts. Så är inte fallet. Italienska domstolar kan avskrivna ett åtal antingen genom ett frikännande eller genom att hänvisa till brist på bevis. När det gällde de åtalade bulgarerna var det det senare alternativet som motiverade frisläppandet. Problemet för domstolen var trovärdigheten hos den överbevisade attentatsmannen Mehmet Ali Agca. Under förhören gav han uppgifter som belade kontakterna med den bulgariska säkerhetstjänsten. Han kunde bli redovisa en rad detaljer om chefen för det bulgariska flygbolaget i Rom och han hade en rad privata och hemliga telefonnummer till bulgarer i Rom. Men Agca var genuint opålitlig som vittne. Ena dagen sa han det ena, andra dagen det andra. Att kontakter mellan Agca och bulgarerna förekommit var ostridigt. Men var bulgarerna medbrottslingar? Det mesta talade för det menade domstolen, men det saknades strikt gångbara juridiska bevis.

(The Economist, London)

Hjälpförbund för kineser

Sedan 1949 finns på Taiwan i Republiken Kina Fria Kinas Hjälpförbund. Förbundet har tillgång till flera stora lagerlokaler som används för att lagra ris, som används som bistånd till folket i det kommunistiska Kina på fastlandet. Kommunisterna förbjuder biståndsinsatserna, men detta förbud trotsas

av nationalisterna, som använder sitt flygvapen för att släppa ner rissäckar i hungersdrabbade områden på fastlandet. Det har hänt att piloterna från Taiwan har flugit ända till gränsen mot Mongoliet och Sovjet med hjälpsändningar.

(Menschenrechte, Frankfurt)

Svälten kan hållas borta

För ett tjugotal år sedan framstod livsmedelsförsörjningen som ett av världens dominerande problem. Hur skulle mänskligheten kunna hålla svälten borta? Idag är livsmedelsförsörjningen allt mindre en fråga om fysiska möjligheter att producera livsmedel, utan en fråga om det ekonomiska systemet gör det möjligt att producera de livsmedel som det finns kapacitet för.

Risproduktionen på den överbefolkade indonesiska ön Java ökade från 1972 till 1985 från 12 till 26 miljoner ton. Det ständiga underskottsproblemet i Indien har blivit ett överskottsproblem. Indien exporterar spannmål till Sovjet! Nya effektivare rissorter (som kan upp till femdubbla avkastningen), konstgödning, konstbevattning och annan modern brukningsteknik har i land efter land eliminerat hotet om svält. Idag är det verkliga svälthotet det ekonomiska systemet. I en rad länder med socialistiskt ekonomiskt system följer den ena svältkatastrofen på den andra: Etiopien, Mozambique, Tanzania osv.

Nationalsocialistisk terror

Av nationalsocialistiska terrorgrupper är utan tveivel Kampfsportgruppe Hoffmann den mest kända. Vi har tidigare vid flera tillfällen berättat om denna grupps kontakter med vänsterterrorister och särskilt palestinier. Nya belegg för samarbetet mellan nationalsocialisterna och Sovjet närstående terrorgrupper skaffades för en tid sedan av den franska polisen, som grepp en man vid namn Odfried Hepp. Han tillhörde Hoffmann-gruppen och greps i sällskap med en medlem i den palestinska kommunistiska gruppen PFLP.

Redan 1980 fann de tyska säkerhetsorganen att Hoffmann-gruppen utbildades i palestinska läger i Libanon. Bland de som utbildats av palestinier nämns Walter Kexel, som misstänks för att tillsammans med Odfried Hepp ha genomfört ett antisemitiskt bombdåd i Paris i augusti 1982, då 6 personer avled och 22 sårades.

Kexel greps och dömdes till 42 års fängelse för ett annat terrordåd 1985. Han lyckades ta livet av sig i fängelset två dagar efter domen.

När den franska polisen grep Sonir Nayir i samband med ett armeniskt terrordåd som dödat åtta personer på Orly-flygplatsen, fann man ett tyskt pass, som stulits av Hoffmann-gruppen.

Den franska polisen räknar med att genom

Hepp och andra gripna få större klarhet i kontaktnätet mellan terroristgrupper som Action Directe i Frankrike, Röda arméfaktionen i Tyskland, CCC i Belgien och Väpnade Revolutionära Fraktionen i Libanon.

(Le Monde, Paris)

Hårda tag i Sovjet

Michail Gorbatsjov har försökt göra sig ett namn genom att ta i med hårda tag mot korruptionen i Sovjet. Korruptionen, som är en inbyggd hörnsten i alla socialistiska system, har naggats lite i kanten genom angrepp på i första hand personer som varit alltför engagerade i gamla politiska lojaliteter. Korruption är en läglig anklagelse att ta till. Det är med tanke på systemets uppbyggnad osannolikt att någon på en högre post i Sovjet inte har gjort sig skyldig till någon form av korruption. Allt finns dock naturligtvis ordentligt noterat hos KGB. När man vill slå till kan man slå till mot vem som helst. Men den som rättar in sig i ledet slår man inte till mot.

Några ordentliga hårda tag har det därför inte blivit mot korruptionen. Däremot verkar det vara hårda tag mot delar av den svarta ekonomin (som på sina ställen naturligtvis överlever p g r a korruptionen).

Ett exempel på den typ av angrepp det är fråga om ges av en blomsterförsäljerska utanför en tunnelbanestation i Moskva. Hon dömdes till sju års fängelse för spekulation och hennes medbrottsling till två år.

Kvinnan hade sålt rosor för två rubel och femtio kopek styck. Rosorna hade av "medbrottslingen" köpts för mellan 10 och 15

kopek i Tasjkent i Uzbekistan. "Medbrottslingen" hade lastat två resväskor med sammanlagt tusen rosor och övertalat en passagerare att ta med dem på flyget till Moskva. Ett vanligt sätt i Sovjet, även om ofta försäljaren själv är med på resan.

Naturligtvis är det helt omöjligt att köpa rosor den "officiella" vägen i Moskva under stora delar av året. När den privata företagssamheten ordnar saken slår Gorbatsjovs myndigheter till hårt och skoningslöst.

(TFP, New York)

Mittlinjen i Finska viken

I förhandlingarna med Sverige om gränsen mellan Gotland och den baltiska kusten driver Sverige som bekant den s k mittlinjeprincipen. Gränsen bör dras mitt emellan Gotland och den baltiska kusten (till vilka naturligtvis öarna Dagö och Ösel räknas). Sovjet å sin sida menar att gränsen bör dras mitt emellan fastlandet, så att den skulle stryka straxt utanför Gotlands östkust.

Många resultatlösa förhandlingsomgångar har förts i den frågan. Sovjets argumentering är att Gotland är alltför "obetydligt" för att räknas som utgångspunkt när man drar gränslinjen.

I Finska viken finns åtskilliga öar. Både finska och sovjetiska. Flera av dem är helt obetydliga och saknar nästan helt befolkning. Vilket inte hindrar att de av Sovjet räknas som utgångspunkt när mittlinjen skall fastställas mellan Sovjet och Finland. En del av de sovjetiska öarna skulle t o m hamna på finsk sida om man tillämpade de principer som Sovjet vill tillämpa i samband med Gotland.

CONTRAS FÖRSLAGSLÅDA

Har Du en idé till en ny Contra-produkt. Dela då den idén med oss, så skall vi se vad vi kan göra för att förverkliga just Din idé. Skriv gärna här nedan, men om Du behöver mer utrymme, använd ett separat papper:

Jag föreslår att Contra

.....
.....
.....

Förslag från:

Insändes till Contra, Box 6082, 102 32 Stockholm

Mozambiques folk mot seger?

I förra numret av *Contra* började Jack Wheeler sin rapport från frihetskampen i Mozambique. Den rapporten fortsätter här. Jack Wheeler menar att den antikommunistiska guerillan i Moazambique är en av de befrielseörelser som ligger närmast till att ta över makten i sitt hemland.

Renamos folkliga stöd ökar, särskilt på landsbygden. I april 1984, inom en månad efter Nkomati-avtalet, hade Renamo flyttat till Cabo Delgado-provinsen, där Makonde-stammen utgjort ryggraden i Frelimos armé. Missnöjet med Machel var djupt och man började i stora grupper ansluta sig till Dhlakama. Renamo arbetade nu effektivt i landets alla tio provinser. En brittisk under rättelserapport hävdade i september 1984 att Frelimo inte längre kontrollerade Mozambique norr om Save-floden (tre fjärdedelar av landet). Bönderna i Tete-provinsen var t ex "nästan obotligt missnöjda med Frelimo" och har "gripit till vapen på samma sätt som deras fäder gripit till vapen mot kolonialmakten".

Situationen i Zambezia-provinsen i mitten av 1985 är typisk för hela landet. Varje provins har en central Renamo-bas som står i daglig radiokontakt med mindre baser, eller upprätthåller kontakten med hjälp av ordonnanser. Zambezia har 15 stora baser och 58 små med 2.480 beväpnade soldater. Frelimo har två brigader (4.400 man i varje), huvudsakligen i Quelimane (provins huvudstad) och Mocuba.

Praktiskt taget hela landsbygden står under Renamos kontroll, med bara provinshuvudstaden och distrikthuvudstäderna under Frelimo-kontroll. Strategin går ut på att stoppa landsvägstrafiken — först ut ur landet (i det här fallet till Malawi), sedan till andra provinser — isolera distrikthuvudstäderna och sedan börja angripa dem inifrån med sabotage. Flygplatsen i Quelimane skadades allvarligt i januari och mars 1985 och fortsatta angrepp är att vänta. Vägarna från Zambezia till Sofala-provinsen har varit stängda sedan 1983. Renamos huvudmål i juni var vägen mellan Mocuba och Nampula. Frelimo har inte någonstans någon offensiv strategi, man försvarar bara garnisoner och konvojer.

En färsk brittisk rapport stöder påståendet att Frelimo har problem med "otaliga" informatörer till Renamo i Zambezia och andra provinser. Man konstaterar att "många Renamo-ledare är tidigare ledare inom Frelimo och har fortfarande välplacerade vänner inom Frelimo. Renamo får fortlöpan information om personal, vapen

och livsmedel som transporteras. Bakhåll och sabotage är därför mycket framgångsrika."

Situationen utvecklas på många ställen till anarki och kaos — Frelimo har dragit sig tillbaka från landsbygden och Renamo har inte folk nog att ordna en effektiv administration. Enligt sydafrikanska tidningsartiklar och mina egna intervjuer med flyktingar från Mozambique har desertörer från Frelimo på flera håll bildat banditlikor; unga svältande bybor har också gett sig i kast med brottslighet och mordpatruller från Frelimo, som klär sig som Renamo-soldater, har urskillningslöst dödat bybor (särskilt de som misstänkts vara Renamo-sympatisörer) — samma teknik som används av sandinisterna i Nicaragua för att nedsvärta Contras — sedan skickas rapporter till Maputo om "övergrip av Renamo".

I slutet av augusti 1985 skrev tidningarna i Johannesburg om en flodväg av hundratusentals flyktingar från Mozambique till Sydafrika, Zimbabwe och Swaziland. Mozambique beskrevs som ett land som "slets sönder av krig och svält", ett land i "panik och kaos... på knäna." Patetiska bilder visade ruttnande kroppar som dödat av sovjetiska minor som Mozambiques regering beordrat till gränsen för att hejda flyktingströmmen. "Frelimo säger att vi måste stanna i Mozambique, så att vi kan dö alla tillsammans" citerades flyktingen Daniel Mahanuki. "Om vi återvänder till Mozambique kommer Frelimo att sätta oss i fängelse. De skjuter oss alla."

Moralen i Frelimos armé rapporterades ha nått en bottennivå. Svältande Frelimo-soldater gick över gränsen till Sydafrika för att byta sina vapen mot mat. Renamo hade å andra sidan ökat sin verksamhet. Maputo var formligen belägrat. I en artikel hette det: "Källor i Mozambique indikerar att om 20 000 utländska soldater — huvudsakligen från Zambia — skulle rebellerna störta Samora Machel's regering.

Inget stöd från Väst

De spännande utsikterna att en demokratisk befrielseörelse — för första gången i historien — skulle störta en sovjetstött marxistisk-leninistisk diktatur är något som

flertalet västerländska regeringar betraktar med fasa, och det gäller även Reagan-regeringen. Det är något Kafka-liket över denna geopolitiska inställning. En märklig koalition mellan amerikanska, brittiska och sydafrikanska diplomater, affärsmän och finansmän stöder desperat Samora Machel. Brittiska officerare utbildar Frelimo-officerare i anti-guerillataktik i Zimbabwe. Sydafrikanska soldater uppges bevaka Frelimo-installationer i civila kläder. Tiny Rowlands, den brittiske miljonär vars Lonrho Corporation har omfattande intressen i södra Afrika, är en av Jonas Savimbis främsta uppbackare — men han stöder också Samora Machel. Harry Oppenheimer, Sydafrikas rikaste affärsman, hade ett hemligt möte med Machel i London i oktober 1983 och han vill att hans Anglo-American Corporation skall träffa intressanta avtal med Frelimo-regeringen. David Rockefeller, styrelseordförande i Chase Manhattan Bank, och Melvin Laird, försvarsminister under Richard Nixon, åkte nyligen till Maputo och återvände med uppgifter om vilka pengar som fanns att tjäna. När senatoren Robert Kasten från Wisconsin stoppade utrikesdepartementets förslag att skicka militär hjälp till Frelimo utövade Laird ett "enormt" tryck mot Kasten för att han skulle backa.

Amerikanska utrikesdepartementet har nu ansvar för att blodbadet i Mozambique förlängs genom att man stöder Machel när hans makt är på upphällningen. Detta istället för att kräva förhandlingar, eldupphör och en demokratisering av landet. Departementet går så långt att diktatorn i september inbjöds till Washington där han fick besöka Vita huset och framlägga sin sak direkt för president Reagan. Under Reagans år har Machel's regering fått 60 miljoner dollar i "humanitärt" amerikanskt stöd, och mer är på väg.

Renamo har emellertid delvis sig själv att skylla för att man är okända. Den militära effektiviteten motsvaras inte av politisk effektivitet. UNITA i Angola har t ex en mycket värtalig och vinnande representant i Washington, Jerry Chitunda. Renamo har ingen. Renamos politiska ledning, Nationella rådet, är kliven i två delar. Det ena lägre leds av Renamos generalsekreterare

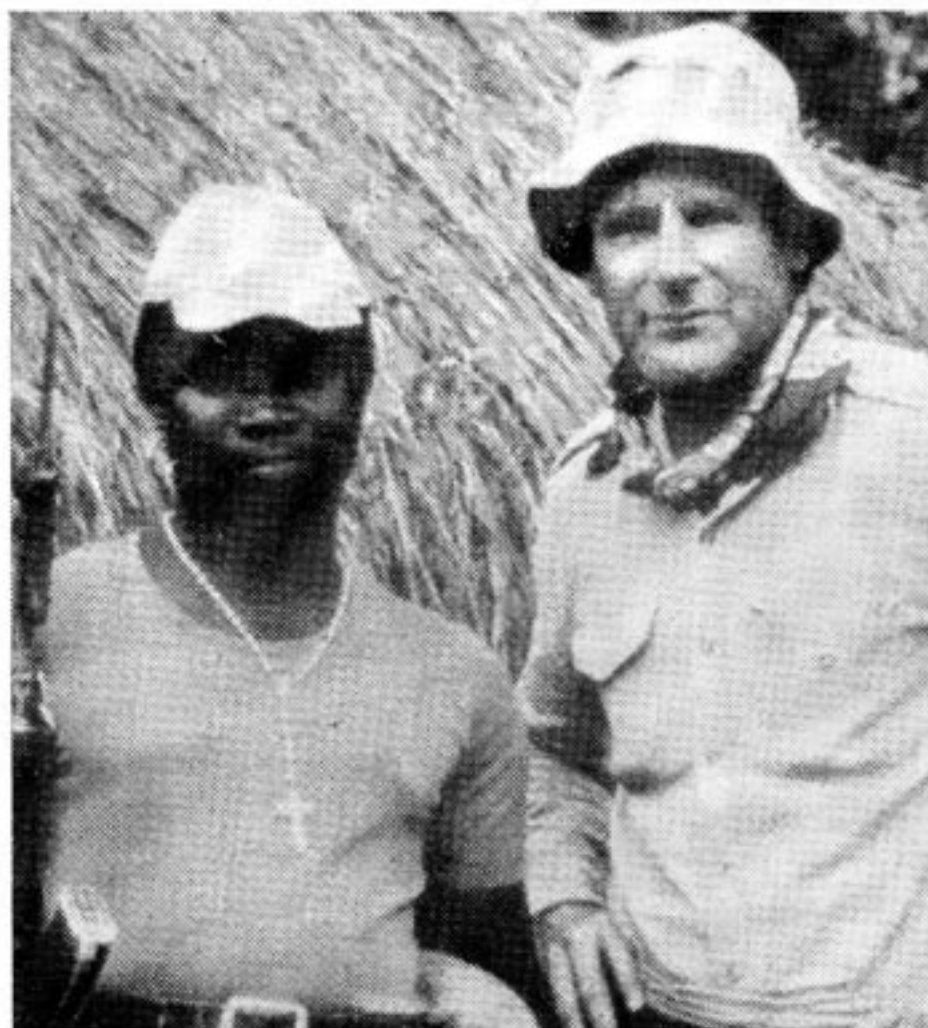
Evo Fernandes, en mozambiker i tredje generationen vars förfäder kom från Goa i Indien, den andra falangen är bittra motståndare till Fernandes. Mitt emellan dessa grupper står Renamos främste politiker, Faniel Mahluza, en av Frelimos grundare 1962. Mahluza är en mycket behaglig och vältalig man och har under årtionden passionerat kämpat för frihet åt Mozambique. Men istället för att arbeta för Renamos sak i Väst drar han sig fram i en vindskupa i Nairobi, utfryst av de två rivaliserande fraktionerna.

På grund av den förvirring som råder kring Renamos ledning hävdas det ofta att Renamo saknar en uttalad politisk ideologi. Att dess mål är "vaga" eller "oklara". Dessa påståenden bemöts inte effektivt. Utnämningen av Artur da Fonseca — en mozambiker som nu är bosatt i Västtyskland — till Renamos utrikesminister kan vara en hjälp mot detta problem. Renamos mål finns fastlagda i ett klart tiopunktsprogram. Dokumentet föreslår en författning som skyddar individens rättigheter, en vald konstituerande församling, fastslår en tidpunkt för fria val och föreskriver en federal struktur där var och en av Mozambiques tio provinser skall få "makt över lokalt och provinsialt betydelsefulla frågor". Renamos grundläggande mål är inte att gripa makten utan att "upplösa alla kommunistiska politiska, administrativa, ekonomiska, sociala och andra strukturer i Mozambique" och se att en ny regering kan utses genom fria val i ett flerpartisystem.

Dhlakama förklarade själv för mig, när jag intervjuade honom över radio 1984, att Renamo har två huvudmålsättningar för Mozambique: "För det första att befria oss från den sovjetiska kolonialismen. Sovjet är världens förbannelse... För det andra att befria oss från marxismens tyranni. Det finns ingen frihet av något slag i Mozambique idag — ingen religionsfrihet, yttrandefrihet, pressfrihet, församlingsfrihet. Vi vill ge folket dessa friheter. Vi vill ge varje medborgare möjlighet till ett fritt liv och frihet att välja sysselsättning — istället för att bli tillsagd att livet är till för att tjäna staten och Samora Machel."

Idag står Dhlakama nära sitt mål. Frelimo-regeringen slits av inre konflikter och den kan falla sönder. Om Machel inte lyckas få tillräckligt med stöd från Väst kommer Frelimos hårdföra stalinistiska fraktion under Armando Guebuza med största sannolikhet att ta makten med sovjetisk och östtysk hjälp och lämna de amerikanska och sydafrikanska diplomaterna med "låt oss komma överens med kommunisterna"-politiken i spilloren.

Även om Machel får materiell hjälp från Väst så saknar han soldater. Det finns antagligen inte fler Frelimo- än Renamo-soldater. Inte över 30.000. Machel är beroende av hjälp från Zimbabwe. 15 000 soldater från Zimbabwe under ledning av officerare

Det tog Jack Wheeler tre försök att ta sig in i Mozambique och till befrielse rörelsen RNM. Här en bild på författaren i den befriade delen av Mozambique. Wheeler fortsätter här den rapport som började i förra numret av *Contra*.

från Sovjet och Östtyskland misslyckades med att driva bort Dhlakamas män från Gorongosa-bergen under ett massivt angrepp i augusti.

Jag trodde inte bara på vad Renamo-guerillan kämpade för. Jag upptäckte att jag gillade dem som personer. Utom officerarna, som har safari-liknande skjortor, har man på sig vad man kan få tag på, en gammal kostym, en skär skjorta, ofta i trasor. Många är barfota. Men de försöker alla hålla sig rena och snygga. I lägret kommer unga pojkar med en skål vatten för att man skall kunna tvätta händerna innan maten, det finns badhyddor med varmvatten och tvål i varje läger och särskilda hyddor för latrinerna i utkanten av lägret. Varje läger jag såg var rensopat från löv och skräp.

Huvudbasen för provinsen som jag besökte hade 575 män och var idyllisk med många skuggande träd, grönsaks- och blomsterlund, bambudungar, prydliga hyddor och en porlande bäck i närheten. Det finns hyddor för exempelvis infanteri, sabotage och artilleri. En del soldater har egna hyddor, andra bor i baracker — dussintals hyddor och baracker som ligger på ordentliga avstånd från varandra. Sjukhuset bestod av två

långhus av halm med mycket elementära hjälpmedel och väldigt lite antibiotika. Det fanns ett märkbart religiöst inslag: bilder av Jesus, Biblar, en islamsk moské och kyrkor för etiopiska kopter, sjundedagsadventister och katoliker.

En av de unga guerillamedlemmar jag talade med, nittonårige Felipe Joao från Nampula, uttryckte koncist sin individualistiska ideologi och vad han var motståndare till: "Kommunismen genomför saker med våld, inte genom folkligt samtycke. Den tvingar folk till det kommunisterna vill, inte vad de vill själva."

Tills kommunismen har nedkämpats

Sedan jag kom in på Renamos område hade det blivit en lång vandring för att nå den bas där jag befann mig: mellan femton och tjugo mil genom alla sorters terräng: Kullar, slätter, savanner, skogar — men mest gräs, två till tre meter högt elefantgräs med taggar som letade sig igenom kläderna. Kilometer efter kilometer fick man kämpa sig fram genom det taggiga gräset. Det fanns många byar, prydliga och rena, med cassava- och majsält, som vårdades och rensades —

Den mozambikiska befrielse-rörelsen använder i huvudsak sovjetiska vapen. Här en guerillasoldat med en sovjetisk kulspruta.

det fanns också många övergivna byar, där ogräset tagit över. Tidigare portugisiska ris- och majsodlingar med apelsinlundar som växt igen och med byggnader i ruiner.

Nätterna var stilla och vackra. Jag sov på en bastmatta med Vintergatan som tak. Jag såg Södra korset och Skorpionen sakta röra sig över himlavalvet över mig och lyssnade till lejonen långt borta. Flertalet Renamo-läger jag passerade var små med bara en handfull män, ingen verkade oroas över att Frelimo skulle gå till angrepp. Jag frågade alltid hur nära närmaste Frelimo-garnison låg. Det närmaste jag hörde var "fem eller sex dagars marsch". (Renamo-guerillan kan marschera inemot fem mil om dagen, de har inga fordon, alla transporter sker till fots. Frelimo-trupperna kan flyga mellan olika landningsbanor, men flertalet små landningsbanor är obrukbara, och man har inte många helikoptrar).

Dagen jag skulle lämna Mozambique — gränsen låg sex mil bort genom terrängen — gick jag upp i gryningen för att tvätta mig och ordna mat — ris och grillad antilop väntade på mig. Vi marscherade iväg i gryningen, jag hade ett dussin tungt beväpnade följeslagare och vi tillryggalade de sex milen på något över tolv timmar. Gränsen låg på andra sidan ett träsk och en flod som jag måste ta mig över med kanot. Jag måste vänta till midnatt, eftersom man var rädd för flodhästar, som lätt kunde välta kanoten.

Vid midnatt sa jag farväl till min livvakt och gav mig ut i en kanot med fyra män. En man stod i fören och stakade, en annan paddlade i aktern och styrde. En tredje var i reserv. Den fjärde var ombud för Renamo i det främmande landet. Jag har aldrig råkat ut för sådana enorma mängder av myggor som i detta träsk, inte ens i Sepik-floden i

Papua Nya Guinea. Sakta gled vi över fält av liljeblad och så småningom kom vi ut i floden. "Krokodiler är inte så farliga, men flodhästar är mycket farliga," fick jag veta. Men vi var tillräckligt sena för att slippa dem. Natten var mörk. Jag var insmörjd med myggolja och låg raklång och tittade upp mot Södra korset och Skorpionen för en sista gång.

Vi nådde andra sidan efter två timmar och gick genom mörkret förbi enorma termithögar, tre till fyra meter höga. Efter en timme kom vi till en liten stad och sov i en portgång nära marknaden. Uppe före det första gryningsljuset fortsatte vi ytterligare några kilometer till närmaste järnvägsstation.

Det tog tio timmar med tåg till en stad som hade hotell och flygplats. Nästa morgon var det till att gå upp fem igen för att ta

första delsträckan på vägen tillbaka till USA.

Under hela hemresan tänkte jag på refrängen i en Renamo-sång. Runt en lägereld på natten tog jag fram en bandspelare och bad männen att sjunga. Deras favorit låt:

Resistencia Mocambicana kämpar mot imperialismen, kommunismen, socialismen, Machel. Mozambiques folk, grip till gevär! Och kämpa mot Samora Machel — folkets fiende. Tills kommunismen har nedkämpats från Rovuma till Maputo. Och frihet och demokrati till slut kommit till vårt land.

Jack Wheeler
Reprinted, with permission, from the December 1985 issue of Reason magazine. Copyright 1985 by the Reason Foundation, Box 40105, Santa Barbara, CA 93140-0105, USA.

PIL MED FIDEL

Här är sommarens innepytt! Piltavlan där Du kan avreagera Dig på Tredje världens fiende nummer ett! Kompletti set med tavla och pilar kan Du beställa från

Chrissies högershop

Box 8069, 104 20 Stockholm
Pris 49:-, porto tillkommer.

PS Till hösten kommer nya spännande produkter!

Sveket mot Raoul Wallenberg

Raoul Wallenbergs öde har engagerat människor runt hela världen. Sovjets övergrepp mot den svenske diplomaten som räddade 30 000 judar i Budapest under Andra världskriget är väl känt. Men den svenska regeringens ointresse att få klarhet i fallet Wallenberg är en annan intressant och mer okänd historia.

När jag såg TV-thrillern om Raoul Wallenberg frågade jag hur Sverige kunde glömma bort den störste Svensken. Nu måste Sverige kräva sanningen om Raoul Wallenberg, släpp Raoul Wallenberg fri eller kräv att Sovjetunionen berättar sanningen om vad som har hänt honom, och om han är död, överlämna kvarlevorna till hans familj! Dessa känslor förstärktes när jag läst ett par böcker om Wallenberg och tänkte på utrikesdepartementets undfallenhet och underdånighet mot Sovjetunionen. Raoul Wallenberg, mannen som räddade 30 000 judar ur nationalsocialisternas våld, bara för att själv försvinna vid krigets slut in i det tysta helvetet, ett sovjetiskt fångläger.

Jag tror att Raoul Wallenbergs öde avgjordes någon gång mellan 1945 och 1955. Det var då man kunde få Raoul Wallenberg fri. Men regeringen var alldeles för mjuk, underdånig och naiv när det gäller Sveriges relationer med Sovjetunionen.

USA ville hjälpa

Den amerikanska utrikesledningen erbjöd Sverige hjälp i efterforskningarna om Wallenberg i april 1945. Men det avvisades av den svenske Moskva-ambassadören Staffan Söderblom. Varför har jag inte förstått, kanske var det för att Wallenberg ansågs vara ett hinder för goda förbindelser med Sovjetregeringen. Man har svårt att frigöra sig från känslan att UD och regeringen, framförallt under Wallenbergaffärens första år agerade för mjukt och för underdånigt mot ryssarna konstaterar Eric Sjökvist i sin nyutkomna bok *Raoul Wallenberg* (Kristna bokringen). Han har skrivit mest och bäst om Raoul Wallenbergs insatser i Ungern och hans öde i sovjetisk fångenskap. I sin nya bok återger han bland annat det skrämmande samtalet mellan den sovjetiske diktatorn Josef Stalin och Sveriges dåvarande sändebud i Moskva, Staffan Söderblom. Han tog upp fallet med Wallenberg, bokstaverade hans namn och Stalin antecknade namnet och lovade att undersöka saken. I konversationen sade emellertid Söderblom (enligt sin egen uppteckning) "jag är övertygad om att Wallenberg har fallit offer för en olycka

eller för rövare". Stalin frågade: "Har ni fått något meddelande om saken ifrån oss?" Söderblom: "Nej jag anser det sannolikt att de sovjetiska militärmyndigheterna ej har några uppgifter om Wallenbergs vidare öden." Kanske blev denna svenska dödförklaring av Wallenberg hans dödsdom. Atminstone bör det ha bidragit till att man från sovjetisk sida inte kände sig tvingad eller hade någon brådska att släppa Raoul fri. Det var denna tolkning som ryssarna återkom till och tycktes göra till sin egen. I en not 1947 meddelade vice utrikesministern Vysjinskij att som resultat av noggranna undersökningar hade fastställts att Wallenberg inte fanns i Sovjetunionen och att han var okänd. Lögnen var uppenbar. I januari 1945 meddelade det sovjetiska utrikesministeriet den svenska beskickningen i Moskva att de ryska trupperna tagit Wallenberg under sitt beskydd. Någon månad senare fick Raoul Wallenbergs mor Maj von Dardel av Sovjets minister (ambassadör) i Stockholm Alexandra Kollontaj veta att han befann sig välbehållen i Ryssland.

Undéns svek

Diplomatskrivelsen om Wallenbergs omhändertagande i Budapest bortförklarades med att den ansvarige officeren hade försvunnit. Östen Undén tycks dock ha trott på Vysjinskijns försäkran. Undén drev aldrig Wallenbergärendet till sin spets utan var tvärtom mycket försiktig. Han avvisade ett förslag från ambassadör Gunnar Häggblöf om möjlig utväxling, vilket hade lyckats för schweizarna. Undén hävdade att Sverige inte sysslade med människohandel. Tidigt 1946 hade den schweiziska regeringen utväxlat åtta sovjetiska medborgare som dömts för spioneri mot fem schweiziska diplomater som hölls fångna av ryssarna. Bland dem fanns Harald Feller, som hade samarbetat med Raoul Wallenberg i Budapest. Också en italiensk diplomat som varit fånge tillsammans med Wallenberg befriades på detta sätt. Per Anger, som hade arbetat med Raoul Wallenberg i Ungern, föreslog att man skulle byta med någon sovjetisk spion och han påpekade att Sverige gett ryssarna en miljard

i kredit i ett handelsavtal, utan att begära något, skulle man inte kunna begära Wallenbergs frigivning? Undén svarade kort att det var omoraliskt. Som om det var mindre omoraliskt att lämna Raoul Wallenberg i sticket.

Wallenberg ett hinder

Socialdemokraternas inställning till Sovjetunionen är mycket märklig i både Wallenbergfallet och i fallet med baltutlämningen. Då 146 baltar och över 2 000 tyskar drabbades av Sveriges naiva inställning till Sovjetunionen. Den socialdemokratiska finansministern Ernst Wigforss sa inför baltutlämningen: "Inte kan vi väl våga lämna ut militärbaltarna, för då skulle vi ju stämpla Sovjet som varande icke rättsstat". "Tror ni att Vysjinskij ljuger?! utropade utrikesminister Undén upprört när medlemmar av Wallenbergkommittén uppvaktade honom 1947. När de uppvaktade svarade ja på frågan lär Undén ha blivit upprörd och ropat "detta är otroligt, fullständigt otroligt". Men det otroliga var förstås att den svenske utrikesministern hade så svårt att tro att den dåvarande biträdande sovjetiske utrikesministern kunde ljuga om Raoul Wallenbergs öde. Vysjinskij hade ju ljugit så många gånger förr — som åklagare i den stora Moskva-rättegången vid mitten av 30-talet, som medarbetare vid utformningen av 1939 års pakt mellan Hitler och Stalin och som övervakare av 1940 års sovjetiska ockupation av Lettland. Man kan bara konstatera att den svenska regeringen inte ville stöta sig med ryssarna. Wallenberg ansågs vara ett hinder på vägen till goda förbindelser med Sovjetregeringen, och så har det förblivit.

Adenauer kunde

När Sovjetunionen 1955 ville upprätta diplomatiska förbindelser med Västtyskland krävde Konrad Adenauer att de tyska fångarna (från kriget) skulle släppas. I början vägrade Sovjet att lämna ut tyskarna, de ansåg att de var krigsförbrytare dömda på livstid. Då vägrade Adenauer öppna diplomatiska förbindelser med Sovjet och det skulle inte heller bli några handelskrediter.

Raoul Wallenberg föredes bort av sovjetiska trupper i Budapest 1945. Sedan har återkommande rapporter avslöjat att han funnits i sovjetiska fångläger och fängelser. Men den svenska regeringen har inte drivit fallet med kraft. Tvärtom har man gett efter för sovjetiska påtryckningar och svikit Raoul Wallenberg.

Efter en tid släppte ryssarna 10 000 fångar. En av dem var Schöll, som hade delat cell med Wallenberg 1955 i Vladimir en natt. En annan tysk, Karl Kraemer hade delat cell med Wallenberg i Moskva 1949. En tredje tysk, Gustav Richter, hade varit cellkamrat med Raoul Wallenberg i Ljubjanka 1945. En fjärde tysk, Emil Brugger, hade haft knäckningskontakt med Raoul Wallenberg i Vladimir 1954. Listan kan göras hur lång som helst. De tyska fångarnas vittnesmål och de svenska juristernas slutsatser övertygade Erlander om att ryssarna hade arresterat Wallenberg 1945 och att han hade varit i liv på 1950-talet.

Nanna Svartz

Även sedan dess har nytt material kommit fram om Raoul Wallenbergs öde. När Nanna Svartz besökte Moskva 1961 tog hon upp fallet med en sovjetisk kollega som hon känt i flera år, professor Myasnikov. Denne svarade att han kände till Wallenberg, men att svensken var sjuk och befann sig på mentalsjukhus i Moskva. Med anledning av denna sensationella upplysning begärde statsminister Erlander i ett brev till Krusjtjev att få sända en svensk läkare till Moskva för att förbereda Wallenbergs hemresa. Men Krusjtjev blev rasande över händelsen och Myasnikov tog tillbaka allt vad han sagt innan.

Nya uppgifter 1975

I december 1978 lämnade Abraham Kalinski, numera bosatt i Israel, en utförlig berättelse om Wallenbergs vistelse i tre olika sovjetiska fångläger på 1950-talet. Han hade själv sett Raoul Wallenberg på fångelsegården i Vladimir och dessutom omtalade han att en rysk jude, Kaplan, 1975 hade träffat en svensk som suttit fängslad i trettio år men ändå verkade frisk. Det hade skett i Butyrka-fängelset i Moskva. Nu vaknade den svenska regeringen till liv och begärde en ny undersökning efter fjorton år i Moskva, men svaret blev det vanliga: Wallenberg dog 1947.

Wallenbergs öde i centrum

Under senare år har tystnaden om Raoul Wallenbergs insatser i Ungern och hans öde i sovjetisk fångenskap äntligen brutits, framförallt utomlands, där han utnämns till amerikansk hedersmedborgare och hyllats av riksdag, regering och allmänhet i Israel. När Raoul Wallenberg i oktober 1981 utnämndes till amerikansk hedersmedborgare var det bara Winston Churchill som tidigare fått samma utmärkelse. Reagan sa: "Hur ska vi någonsin kunna fatta det moraliska värdet hos en människa som räddat tiotusentals liv... var helst han finns så brinner

hans medmänsklighet som en fackla."

I Sverige har det varit svårare att vinna officiell uppskattning åt Raoul Wallenberg. I andra länder har en rad byggnader och platser uppkallats efter honom, men så har inte skett i hans eget hemland. Medan man tidigare ibland avstod från att göra något för Wallenberg för att man förutsatte att han var död, hänvisar man numera till att skolor, gator och torg inte brukar få namn efter levande personer. När några riksdagsmän häromåret föreslog ett särskilt Raoul Wallenberg-frimärke möttes förslaget med kalla handen. Postverket påstod att man bara gav ut frimärken av levande personer om de tillhörde kungafamiljen. När posten senare gav ut frimärken med Björn Borg och Ingemar Stenmark visade det sig att det gick att göra undantag. Det hette att Björn och Ingemar var lysande företrädare för svensk idrott. Men nog är också Raoul Wallenbergs insatser för mänskligheten något värda? Eller är segrar i Wimbledon och världscupen i utförsäkring så mycket viktigare än 30 000 människoliv? Den svenska försiktigheten märks också i andra sammanhang. När Israel 1983 hedrade Raoul Wallenberg ställde inget socialdemokratiskt statsråd upp, inte heller riksdagens talman eller någon grupp riksdagsledamöter. En ledande socialdemokratisk riksdagsman skrev att det var omöjligt eller olyckligt att sända officiella företrädare för regeringen eller riksdagen för att hylla Raoul Wallenberg.

Frågorna obesvarade

Om Raoul Wallenbergs osjälviska instaser för att rädda judarna i Budapest med åren har blivit alltmer kända och beundrade så gäller motsatsen den svenska regeringen. Det står allt klarare att regeringen svek Raoul Wallenberg, att den aldrig på allvar letade efter honom.

Raoul Wallenbergs anhöriga har vid en amerikansk domstol öppnat en process mot Sovjetunionen och den har nyligen föllt sitt utslag (oktober 1985). Domstolen ställer följande krav: Släpp Raoul Wallenberg fri eller berätta vad som har hänt honom eller om han är död, överlämna kvarlevorna till hans familj. De kraven bör också den svenska regeringen ställa. Det är 41 år sedan Raoul Wallenberg försvann. Frågorna om vad som hände honom är alltför obesvarade.

Dietmar Kröhnert

Källor och lästips:

Peter Anger Med Raoul Wallenberg i Budapest

Raoul Wallenberg — en försvunnen hjälte

Andres Küng — artikel i KvP 1985-10-17

Lars G:son Berg Boken som försvann

Eric Sjökvist Raoul Wallenberg

Contras klipparkiv

Internationell terrorism går Moskvas ärenden

Om man granskar terrorgrupper närmare kommer det fram att Moskva står bakom verksamheten i flertalet fall. *Röda hjälpen* backar förutom terrororganisationer upp frontorganisationer och kommunistiska grupper som *Fosterlandet* och *KPML(r)* i Sverige, *Marxistiska skolkollektivet* och *Röda ungdomen* i Nederländerna; *CCC* (de kämpande kommunistiska cellerna) i Belgien; *Action Directe* i Frankrike; *ETA* (de baskiska terroristerna) i Spanien; *IRA* som kämpar för ett kommunistiskt Nordirland och samarbetar med det irländska kommunistpartiet och är en del av den internationella kommunistiska rörelsen liksom *PKK* (kurdiska terrorister) och andra i Turkiet; *ARA* (Accao Revolucionario Armada) som har 20.000 medlemmar i Portugal, där man bombade militära mål i slutet av januari 1985; *SWAPO* i Namibia; *NPA* (nya kommunistiska folkarmén med 20.000 man på Filippinerna; *JVP* (Folkets befrielsefront) på Sri Lanka; *Röda september* och *MIR* (Movimiento Izquierdista Revolucionario) i Chile; *Röda brigaderna* i Italien; kommunistterrorister i El Salvador, som fått vapen även genom *PLO*. Dessutom går stöd till *PFNL* (Folkfronten för Palestinas befrielse); *UDF* och *ANC* i Sydafrika; armeniska terrorister; japanska *Förenade röda armén*, vars medlemmar utbildats tillsammans med nederländska *Röda ungdomen* (*Röda hjälpen*); *RCP* (Revolutionary Communist Party) i USA; *M-19* och fem andra kommunistiska grupper i Colombia; *ELN* (Ejército de Liberación Nacional) i Bolivia och många andra.

De flesta revolutionära grupper har genom tiderna rekryterat folk bland de kriminella. Detta erkände även en i d algerisk gerillaledare själv i ett brittiskt program i svensk TV den 23 november 1985. Dessa sjukliga personer vill hämnas på samhället genom terrordåd och organiserad kriminalitet. Grupperna finansierar sin verksamhet genom rån (*CCC*, *IRA*, *RAF*) eller med narkotikahandel (*M-19*).

För att motivera sina brott skrev Ulrike Meinhof från *RAF* (*Röda arméfraktionen*) i tidskriften *Der Spiegel* i april 1972 följande: "Ingen tror att bankränet i sig på något sätt

förändrar utsugarordningen. För den revolutionära organisationen betyder det för det första en lösning av finansieringsproblemen... Det är politiskt riktigt, eftersom det är en expropriationsakt. Det är taktiskt riktigt, eftersom det är en proletär aktion. Det är strategiskt riktigt, eftersom det tjänar gerillans finansiering." Den 9 maj 1976 hittades hon död i sin cell.

I Västtyskland började *Rote Hilfe* (*Röda hjälpen*) agera öppet i München, Hamburg och Frankfurt 1970. Bertil Häggmans skriver om *Rote Hilfe* i sin bok *Terrorism*: "Gruppens uppgift var att arbeta för större solidaritet med *RAF* och dess arbete."

1974 fanns det 35 aktiva *Rote Hilfe*-sektioner och solidaritetskommittéer för fängslade terrorister. Situationen lugnade ner sig 1975, sedan den europeiska kommittén för de mänskliga rättigheterna avvisat terroristernas klagomål om att de torterades genom sin isolering i fängelset.

Terrorister i Sverige

Även i Sverige backas röda terrorister upp på olika sätt. *PLO* har ett kontor i Stockholm, och det samlas in pengar till *PLO*. Jakob Dahlin har propagerat för *ANC*-entusiasterna Little Steven i TV. Rockgruppen *Imperiet* och popartisten Joakim Thåström ställer upp ekonomiskt för *ANC* (enligt Thåström får *ANC* 10 kronor för varje skiva.)

Av *ANC*'s exekutivkommitté på 30 medlemmar är 25 med i det Moskva-trogna sydafrikanska kommunistpartiet (*Daily Telegraph* den 19 juli 1985).

Den 26 november 1985 skrev *Dagens Nyheter* om en rättegång mot två *ANC*-terrorister. Joseph Leepile utbildades militärt i Angola och Östtyskland. Justice Ngidi i Sovjet. Straffen blev sex respektive åtta års fängelse (med frigivning efter halva tiden). I Sovjet hade det blivit dödsstraff för samma brott.

Terroristutbildningen samordnas nu effektivare genom *Det internationella förbundet för progressiva revolutionärer*. Organisationen höll sin första konferens i Odessa 1982. Då var *ANC* representerat.

Den 29 och 30 november 1985 ordnades,

två jättegälor till stöd för *ANC* i Scandinavium i Göteborg. En av initiativtagarna var Mikael Wiehe, som tidigare organiserat liknande stödkonserter för palestinska terrorister och den kommunistiska regimen i Nicaragua. Före *ANC*-galan sade han till DN: "Vi spelar ihop ett antal miljoner som vi ger till *ANC*." Olof Palme överlämnade 5 miljoner av svenska skattebetalares pengar till *ANC*-terroristerna!

Medlemmar i chilenska *MIR*, uruguayanska *Tupamaros* och andra terroristorganisationer har släppts in i Sverige. En del latinamerikanska våldsmän har kommit till Sverige från Sovjet där de fått guerilla-utbildning, och också skaffat sig sovjetiska hustrur.

Terrorgruppen *Tupamaros* i Uruguay genomförde åren 1967-1973 300 bombattentat och 80 rånöverfall. De kom över mellan 70 och 80 miljoner kronor. De hade fått specialutbildning på Kuba och i Sydjemen. Den svenske ambassadören i Chile Harald Edelstam såg till att minst 142 medlemmar i *Tupamaros* hjälptes till Sverige vid årsskiftet 1973/74. Varför?

Bulgarien hjälper till

Ofta utnyttjar Moskva bulgarer för sina aktioner mot Västvärlden. Redan i februari 1971 varnade Stefan Sverdliev, en avhoppad bulgarisk säkerhetsöverste, för den ryska stödverksamheten åt terrorister. Han överlämnade 500 hemligstämplade dokument till de grekiska myndigheterna. I ett av dessa, daterat den 16 juli 1970, fanns uppgifter om hur Västvärlden skulle skadas genom bytesshandel med vapen och narkotika. Knarket skulle säljas till ungdomar i Västeuropa. Idag passerar över hälften av det heroin som når Europa Bulgarien, som fungerar som Moskvas förlängda arm.

Den kommunistiske agenten Abuzer Ugurlu greps i Turkiet för att han smugglade stora mängder vapen, som levererades av den statliga firman Kintex i Bulgarien till marxistiska terrorister i Turkiet. I gengäld fick han heroin från östra Turkiet.

Röda hjälpen ville destabilisera Turkiet och detta kunde ske genom ett dussintal

SOCIALISM I DET BLÅ

terroristgrupper som opererade i slutet av 1970-talet. Militären krossade både terroristgrupperna och demokratin efter den 12 september 1980.

En annan agent som samarbetade med Kintex (under åren 1975-82) var Henri Arsan, som förmedlade vapen från Bulgarien till vänsterterrorister i Turkiet och Libanon. Han greps i Italien 1982.

Från september 1978 till sommaren 1980 skickade Kintex 25 000 ryska automatkarbiner och 30 miljoner patroner till kurderna i Turkiet. Bakom den affären stod Bekir Celenk, som erbjudit Ali Agca en miljon dollar för att mörda påven. Efter uppmärksamheten kring Kintex 1983 döptes företaget om till Metal-Chim år 1985. Även Bulgariens statliga åkeriföretag Somat är inblandat i narkotika- och vapenhandeln. Långtradarna används för smuggling. Ett bulgariskt bulvanföretag i Västtyskland, Despred, är knutet till verksamheten. Med Somats bilar levereras vapen till Holger Meins-kommandot i Västtyskland, "Röda brigaderna" i Italien, CCC i Belgien, Action Directe i Frankrike osv. Andra länder (som Irland, Costa Rica, El Salvador via Nicaragua) får vapen med fiskebåtar. En del av vapnen tillverkas i Brno i Tjeckoslovakien. Bulgarien skickar också vapen till Etiopien och Sydafrika. Dessutom finns flera sovjetiska laboratorier, som producerar narkotika för marknaden i Väst. Ansvaret för den verksamheten ligger enligt avhopparna på en KGB-man.

Vita huset i Washington varnade den bulgariska regeringen för narkotika- och vapentransporten våren 1983, men kommunisterna struntade i varningen. Verksamheten har ökat istället.

Bulgarer i Stockholm

Kommunistländerna har i Wien grundat en annan firma för sådan verksamhet — Kukla. Den är helt okänd även för de flesta experter på terror. Också i Upplands Väsby nära Stockholm finns en tvivelaktig bulgarisk firma.

Sovjet använder sig av finskt och svenskt territorium för att smuggla vapen till terrorister i Nordirland och Belgien/Nederländerna. Man använder sig av frystransporter, där vapnen är gömda i djurkroppar. Det finns en finsk firma som hjälper ryssarna i verksamheten. Personer som är knutna till den sovjetiska förbrytarligan har varit anställda vid den finska firman.

I Stockholm finns redan många bulgariska terrorister utbildade i Östtyskland och Polen. En av dem leder den bulgariska förbrytarligan i Sverige. Han har kontakter både med de sovjetiska och bulgariska ambassaderna och med agenter. SAPO har inte visat något intresse för de här personerna och inte heller försökt hindra deras skadliga verksamhet. De har t o m blivit svenska

"I de skandinaviska välfärdsstaterna kommer våld och brutalitet i likhet med andra färskoter att successivt utrotas." Alva Myrdal, 1941

Marx och Engels, den moderna socialismens och kommunismens apostlar, räknade med tre studier i utvecklingen mot drömstaten: 1. *Det socialistiska stadiet* under proletariatets diktatur, ett stadium under vilket alla ideologiska fiender kommer att likvideras, 2. *Det kommunistiska stadiet* under vilket landvinningarna konsolideras och idealsamhället finjusteras.

3. *Det statslösa stadiet* under vilket hängivna medborgare är motiverade att arbeta frivilligt för samhällets bästa — ett fridfullt paradiset utan opposition och därför utan behov av byråkrati, polis och militär. Ett paradiset utan behov av alkohol och droger. Ett paradiset självklart utan brottslighet.

Byggandet av en kollektiv välfärdsstat är en långsam och fredlig väg — en smygväg — till socialismen. Ända från begynnelsen stödde också alla med socialistisk övertygelse byggandet av en sådan stat. Och liksom Marx och Engels drömde om ett socialistiskt paradiset, drömde den kollektiva välfärdens trosfränder om ett välfärdsparadis.

I Sverige drömde Alva och Gunnar Myrdal i boken *Kris i befolkningsfrågan* (1934) som övertygade socialisterna utopiska drömmar, fulla av hopp och förvisning:

"De skandinaviska länderna, särskilt Sverige, erbjuder som en följd av en historisk tillfällighet de bästa tänkbara förutsättningar för ett djärvt experiment i demokratisk

medborgare.

Flera bulgariska kvinnor pendlar mellan Sverige och Östernrike och smugglar narkotika och småvapen. En av dem träffar regelbundet en viss Ivan i Wien. Ivan arbetar enligt tillförlitliga källor åt den bulgariska säkerhetstjänsten och var en gång gift med en mäktig kvinna i Sofia.

Kommunistiska terroristgrupper som FARC och ADO i Colombia förvandlar narkotika till vapen på samma sätt. Deras leverantörer tillhör bl a sovjetiska förbrytarligor i USA. En av de ligorna sprängdes i New York sommaren 1982.

Trots några enstaka bakslag växer den kommunistiska terrorismen, som planeras av "Röda hjälpen" och "Internationella motståndsrörelsen", "Revolutionära" våldsmän och de som stöder deras verksamhet tycks helt och hållet tro på de sovjetiska gatuparoller som lyder: "Kommunismen segrar!" Gör den verkligen det? Eller tänker västerländska politiker vidta skyddsåtgärder medan möjligheter finns? Kommunismens "heliga krig" fortsätter med alla medel.

Jüri Lina

socialism (dvs kollektiv välfärd). Om ett sådant experiment skulle misslyckas i Skandinavien, ett område med exceptionellt gynnsamma förutsättningar, kan det säkerligen inte lyckas någon annan stans heller."

Socialister över hela världen betraktade under decennierna efter 1917 Sovjetunionen som sitt ideologiska fosterland, allt i förhoppning om att deras utopiska visioner där skulle bli verklighet. När åren och decennierna gick utan att de efterlängtnade resultaten kom, blev deras förhoppningar alltmer desperata och till slut — för cirka 15 år sedan — kunde misslyckandets beklämmande fakta inte längre förnekas. Deras djupa besvikelse, länge undertryckt, bröt igenom fördämningarna med sådan kraft, att de blev "avfällingar" som förnekade sin tidigare religion, och bortsett från en liten skara fanatiskt troende "stalinister" tar socialisterna utanför Sovjetblocket i dag avstånd från "sovjet-socialismen".

Frågan är om inte detta öppna avstånds-tagande från världshistoriens första socialistiska experiment i full skala, är det ideologiskt viktigaste som inträffat under detta århundrade.

Liksom Sovjetunionen ute i världen länge kom att fungera som socialisternas drömland, kom Sverige länge att fungera som mönsterlandet för dem som trodde på det kollektiva välfärdsystemet. Och på samma sätt som Sovjetunionen till sist blev en besvikelse för socialismens troende, har Sverige sedan 1975 blivit en besvikelse för den kollektiva välfärdens troende. Under den ekonomiska krisens första år utgick de ifrån att det var fråga om ett tillfälligt bakslag och trodde på en återhämtning och nya offensiver längs den kollektiva välfärdens väg. Men när åren gick och ständigt nya bakslag följde, tynade till slut hoppet bort i brist på näring, och optimismen förvandlades till pessimism.

Makarna Myrdals fasta förvisning om ett kommande kollektivt välfärdsparadis i Sverige krossades mot verklighetens hårda klippor. Trots "exceptionellt gynnsamma förutsättningar"!

Den nuvarande situationen i världen upplevs av socialismens drömmare som frustrerande. Efter att ha tvingats lämna det sovjetiska "fosterlandet", sökte de nya ideologiska hamnar i socialiststater som Kuba, Kina och Tanzania. Men med nedslående resultat. Varje gång de gav sig ut på politiska pilgrimsfärder till sina drömländer, fann de svårsmälta kontraster mellan lära och liv, dröm och verklighet.

I brist på praktiskt acceptabla tillämpningar tvingades alltför nöja sig med drömbilder i det blå — det enda ställe där en sann socialism kan förverkligas.

Sven Rydenfelt

* Saken behandlades utförligt i *Contra* nr 5 1984.

Sovjet ut ur Latinamerika!

En del av mytbildningen om de kommunistiska länderna i Latinamerika är att de drivits i händerna på Moskva av en avog amerikanska inställning. Det är fel. USA har varit mycket generöst i sin inställning mot både Kuba och Nicaragua. Kanske alltför generöst.

Att det skulle vara USA:s s k avoga inställning till Kubas respektive Nicaraguas marxistiska regimer som drivit respektive stater i armarna på Sovjet är en utbredd missuppfattning i Väst. Grundad på desinformation från Moskva.

Omedelbart efter Castros makttillträde 1959 erbjöd vicepresident Nixon det kommunistiska Kuba förmånliga lån. Nixon bjöd in den kommunistiske diktatorn till USA med öppna armar. Castro valde emellertid att avstå både pengarna och inbjudan. Han sympatiserade redan då med Sovjet.

Under de första 18 månaderna som sandinisterna satt vid makten fick det marxistiska Nicaragua inte mindre än 120 miljoner dollar i direkt stöd från USA och ytterligare 200 miljoner dollar via den interamerikanska utvecklingsbanken. Mer pengar än Somoza fick under tjugo år. Detta trots att sandinisterna redan under sina första veckor vid makten brutit mot de löften man givit, gått till angrepp mot de demokratiska fackföreningarna och inbjudit militär personal från Kuba.

Grenada

USA har både beträffande Kuba och Nicaragua intagit en mycket tolerant och generös hållning, men regimerna har trots detta haft klart för sig att de skulle tjäna en annan supermakt.

Det sovjetiska inflytandet i Latinamerika idag är skrämmande. Under Castros styre har Kuba byggt upp den näst starkaste armén i Latinamerika (efter Brasilien med 100 miljoner invånare). Landet har 200 MiG-stridsplan, åtskilliga ubåtar, mellan 6 000 och 8 000 sovjetiska rådgivare och ett flertal sovjetiska underrättelseinstallationer.

I händelse av kris eller krigsfara är USA:s förbindelser med NATO i Europa allvarligt hotade av det militära hot som Sovjet med sina mellanhänder bygger upp i Karibien. För varje amerikansk militär rådgivare i hela den karibiska regionen finns det idag bara på Kuba och i Nicaragua inte mindre än *tjugofem* sovjetiska. Före den amerikanska

räddningsaktionen på Grenada hade ministern för nationell mobilisering på ön offentligt deklarerat att Sovjet skulle tillåtas använda ett då ännu inte färdigbyggt flygfält på ön. Bl a för att stödja trupperna i Angola.

Grenada hade då bara ett politiskt parti, *The New Jewel Movement*. Och efter nedläggandet av två självständiga oberoende tidningar kontrollerades alla media helt av den socialistiska regimen. Allt detta har ändrats efter USA:s räddningsaktion, som hälsades med stor entusiasm av Grenadas folk.

Men i Latinamerika och hela den karibiska regionen i övrigt växer sig det *sovjetiska*

inflytandet allt starkare.

När Reagan-administrationen 1982 begärde de ekonomiska medel som var nödvändiga för att modernisera två flygfält i Honduras, beskyldes man för att söka provocera Nicaragua. En märklig beskyllning mot bakgrund av att det i Nicaragua då fanns 36 stycken baser och flygfält. I Costa Rica, den äldsta demokratin i Centralamerika, finns ingen armé. Bara en begränsad milis.

Bilden av USA som en vapenskramlare i Latinamerika är helt falsk. 77 cent av varje USA-dollar till regionen går till mat, medicin och andra icke-militära förnödenheter. USA:s stöd till Latinamerika är alltså huvudsakligen humanitärt, inte militärt.

Det finns inte ett enda exempel i historien på någon kommunistisk stat som omvandlats i demokratisk riktning. Det torde därför te sig tämligen uppenbart vilka krafter vi idag och *nu* måste stödja för att hindra vidare utbredning av det sovjetiska inflytandet.

Rune Westin

Här pågår utbildning av civilförsvaret i El Salvador. Länderna i Centralamerika behöver stöd från Väst för att stå emot Sovjets undergrävande verksamhet.

(Forts från sid 5)

tivismen är den filosofiska grunden till nyliberalismen. Filosofin genomsyrar min begreppsvärld. Den tvingar mig obarmhärtigt att vara rationell. Den tillåter mig inte att göra några logiska kullerbyttor. Den förbjuder själv-motsägelser och undanflykter. Den tolererar inte "pragmatism" och "flexibilitet" och "kompromissvilja". Den gör mig till *extremist*.

Du som vill bekämpa mina åsikter måste förstärka mig. För att göra det måste Du skaffa

kunskaper om objektivismen. Det gör Du bäst hos källan, Ayn Rand. Gå till en bra bokaffär och fråga efter böcker av Ayn Rand.

Henrik Unné

Böcker av Ayn Rand:
For the New Intellectual
The Virtue of Selfishness
Kapitalism — det okända idealet
The Fountainhead (finns på danska "Källan")
Och världen skälvede (i tre band, utkommer på svenska i september 1986)
Vi, de levande

CONTRA -produkter

Beställ så här:

1) *Postgiro/bankgiro.* Sätt i förväg in beloppet på postgirokonoto 85 95 89-4 (i Finland 11 25 82-9, i Norge 1 99 82 77, i Danmark 1 69 06 98). Eller på svenskt bankgiro 261-2638. Ange önskade artiklar direkt på talongen. *Porto tillkommer med 8:- per beställning.*

2) *Check.* Skicka in beställningsedeln tillsammans med en check ställd på Stiftelsen Contra. *Porto tillkommer med 8:- per beställning.*

3) *Postförsäkring.* Skicka in beställningsedeln till Contra. Vi sänder varorna mot postförsäkring. *Porto tillkommer med 15:- per beställning.*

Beställningar över 200:- levereras utan porto-tillägg.

Sätt ett kryss här om Du betalar in per giro

Anges ej betalningssätt skickas beställningen automatiskt som postförsäkring.

Medlemskap i Bokklubben Frihetsforum. Sätt kryss här och ange dessutom vilken eller vilka böcker som önskas.

Prislistan gäller fr o m 1986-06-10. Reservation för prisändringar som träder i kraft när ny prislista utkommer. Prislistan inkluderar 23,46% mervärdesskatt.

Leveranstid cirka två veckor.

Vid omräkning till finska mark dra av 25%, vid omräkning till norska kronor lägg till 10% och till danska kronor lägg till 25%.

Behåll gärna en kopia av Din beställning.

Contra-tidningar

... Contra, äldre nr per st	9:-
... Contra, prenumeration	59:-

(Vid postförsäkringsbeställning av tidningsprenumeration tillkommer postförsäkringsavgiften på 15:-, annars inga avgifter).

Affischer

... Solzjenitsyn/Sacharov	29:-
... Winston Churchill	29:-
... Sovjet ut ur Östeuropa	9:-

Badhandduk

... ubätsmotiv	97:-
----------------	------

Bildekaler

... Sverige fritt från socialism	10:-
... I love capitalism	12:-

Etiketter

... Sverige fritt från socialism, 7 små	5:-
... Sverige fritt från socialism, 1 stor	5:-
... Med USA för frihet, 10 st	5:-
... Prag 1968	2:-
... etikettark, 24 märken	5:-
... Contra, reklametikett, 24 st	gratis

Kaffekoppar

... Sverige fritt från socialism	50:-
----------------------------------	------

Kuvert

... Lätta bördan, 10 st	12:-
-------------------------	------

LP-skivor

... Sänt som får mig att ilska till	59:-
... En sång om friheten	59:-

Nyckelringar

... Svenska flaggan	9:-
---------------------	-----

Rockslagsmärken

... Nej till kommunism	5:-
... Sverige-Amerika-märket	5:-
... Svenska flaggan	5:-
... Löntagarfonder, Helknäppt.	5:-
... Frihet för Afghanistan	5:-
... ubätsmärke	5:-
... Sverige fritt från socialism	5:-
... Försvar, Fred, Frihet.	5:-

T-shirts

... Sverige fritt från socialism	49:-
... Sänk den!	49:-
... Sverige-Amerika-tröjan	49:-
... Frihet för Östeuropa	39:-
... Contra-tröjan	39:-

Storlekar: 140cl, 150cl, 160cl, XS, S, M, L, XL, XXL och XXXL.

Videokassetter (uthyrning)

... Attack on the Americas	40:-
... Winston S. Churchill II m fl	40:-
... Skattesystemet	40:-

Böcker

Observera! Priserna inom parentes avser medlemspriset i Bokklubben Frihetsforum.

... Agapov: Ryssland	(95:-)	120:-
... Andersson: Rättsstaten	(32:-)	49:-
... Arrabal: Brev till Castro	(68:-)	78:-
... Barron: Kambodja	(35:-)	49:-
... Barron: KGB idag	(110:-)	130:-
... Beckmann: Kärnkraft	(30:-)	49:-
... Bukovskij: Fredsrörelsen	(39:-)	44:-
... Burke: Reflektioner	(63:-)	79:-
... Carlsson: Fänge i Sovjet	(39:-)	59:-

... Churchill: Västs försvar	(59:-)	69:-
... Edwards: Ronald Reagan	(59:-)	79:-
... Gerholm: Varför kärnkraft?		15:-
... Har freden en chans?	51:-	59:-
... Holmberg: Östeuropa	(39:-)	49:-
... Hultén: Omaka par	(58:-)	68:-
... Huyn: Uppmarschen	(45:-)	69:-
... Häggman: Kommunismen	(39:-)	59:-
... Häggman: Terrorismen	(65:-)	79:-
... Iveroth: Goda samhället	(24:-)	29:-
... Karlsson: Dömd	(59:-)	69:-
... Kolman: Siste mohikanen	(59:-)	79:-
... Kortnoy: Antischack	(49:-)	59:-
... Kung: Vindens barn	(85:-)	99:-
... Langby: Välfärdslandet	(88:-)	98:-
... Leys: Kinesiska bilder	(43:-)	59:-
... Lindbom: Roosevelt	(59:-)	74:-
... Nixon: Det verkliga kriget	(48:-)	69:-
... Nixons namnteckning, tillägg		34:-
... Rydenfelt: Välfärdsstaten	(36:-)	44:-
... Sacharov	(69:-)	89:-
... Sanden: Agent för KGB	(39:-)	59:-
... Solzjenitsyn: Västerlandet	(33:-)	39:-
... Spärre: Lågan i mörkret	(44:-)	49:-
... Strauß: Uppror i Öst	(29:-)	39:-
... Sundberg: Mänskliga ...	(75:-)	89:-
... Tyranniets triumf		5:-
... Walker: Kina		9:-
... Vittnen från Gulag		25:-

Till Contra, Box 6082, 102 32 Stockholm.

Namn

Adress

Ortsadgess

Tyvärre går 19 kronor av varje hundralapp till den glupska staten i form av moms. Om Du ger ett bidrag kommer dock hela beloppet Contra tillgodo.

FRIHETENS RÖST

antisocialistisk teletidning
Telefon 08-52 48 99

BOK-NYTT

Rättssäkerhet & demokrati

I *Rättssäkerhet & demokrati* frågar sig författarna om lagar enbart är instrument för att uppnå mål som regeringar har uppställt, eller om syftet med lagarna är vidare; att befästa en rättsuppfattning som under lång tid har utformats, grundande sig på det som kallas naturrätt.

Demokrati ställs mot rättssäkerhet, rättssäkerhet mot marknadsekonomi. Mot rättssäkerheten prövas också intresseorganisationerna och deras roll. Laglydnad och rättssäkerhet är i våra dagar inte vad de kunde och borde vara. Rättssamhällets brister har påpekats från både höger och vänster. Mellan medborgare och överhet håller en redan djup klyfta på att ytterligare vidgas. Den offentliga apparaten tar drygt två tredjedelar av vår bruttonationalprodukt i anspråk, påpekas det.

Vissa lagar är, betonar man, direkt kränkande för rättsuppfattningen. Som exempel anförs, att en medborgare kan utsättas för husrannsakan, utan att ens vara misstänkt för någonting; en mor kan bli fråntagen sitt barn på ytterst lösa grunder osv. *Makt* sätts lika med *rätt*.

Vidare kan den offentliga makten utvidgas i folkstyrets namn. Man frågar sig: var och till vem vänder sig den enskilda medborgaren i ett land där makten alltid har rätt, blott den utövas på ett formellt sätt. Eriken lämnas därhän. Lusten att utöva makt är större än maktens egen förmåga att upprätthålla rätten. Maktens kännemärken är tvång och ofrihet.

Nu mera än någonsin skulle det behövas mer frihet, t ex fri forskning, fria skolor. Det är hög tid att politikerna börjar besinna

sin begränsning. Reglerings- och registreringsområdet måste stoppas. *Individen* måste stärkas gentemot det alltför mäktiga kollektivet, manifesterade i t ex fonderna; i kollektivanslutningen (av regeringspartiets 1,2 miljoner medlemmar är 900 000 kollektivanslutna!)

Med skriften *Rättssäkerhet & demokrati* har en värdefull debatt inletts. Mätte den få fortsätta i detta vårt skattetyngda och avdrags-subventionerade folkhem med dess partipolitiska slagsida.

Arne Sundström

Torgny T. Segerstedt m fl: Rättssäkerhet & demokrati. Ratio 1985. Cirka 160:-. ISBN 91-7568-014-9.

Medverkande: Torgny T. Segerstedt, Stig Strömholm, Dag Anckar, Gövan Skogh, Nils-Erik Sandberg, Eivind Smith, Peter Stein och Hans I. Zetterberg.

Bostadspolitiken

Den legendariske före chefen för SIAB (Svenska Industribyggen AB) Sven Dahlberg ger i en innehållsrik volym många citat från socialdemokratiska politiker. Boken är alltför faktsäckad för att denna korta anmälan ska ge den full rättvisa.

Den är en kritisk krönika över svensk bostadspolitik, sedd ur storbyggarens synvinkel. Särskilt behandlas 1950-talet. Det var då "allmännyttan" skulle få expandera ohämmat på de enskilda byggmästarnas bekostnad. Egnahemsrörelsen fick sitta emellan. Man frågade aldrig människor hur de själva ville bo. Folk stod där med tiden inför fullbordat faktum, med sovstäder och folksilon.

Atskilligt från den då förda (s)-politiken från 1945 och framåt synas i sömmarna: "palatsrevolutionen", Ernst Wigforss' intrigerande och bortdribblande av den gode demokraten Gustav Möller; hur Wigforss lanserade den röde Tage Erlander osv. Man häpnar. Det står alltmera klart att när Per-Albin Hansson dog så dog också socialdemokratien. Det som följde med Erlander och det som sedan följde i hans spår är någonting helt annat. Om det vittnar Torsten Nothin och Gunnar Myrdal. Man får följa bostadsbyggandets socialisering, byggkrisen 1952, bortförklaringarna och 1960-talets hymlande.

Dahlberg avslutar boken med frågan: "Kommer 'Bo 85' (bostadsmässan utanför Stockholm) att beteckna den socialistiska bostadspolitikens tapto? Eller följer nu det återvunna, fria bostadsbyggandets reveltj?"

Arne Sundström

Sven Dahlberg: Från Per Albin till Palme. Från samförstånd till konfrontation i bostadspolitiken. Timbro. ISBN 91-7566-088-1. 589 sidor. Cirka 245:-.

CONTRA 5 1986

Till kommande nummer av *Contra* planerar vi bl a en kritisk granskning av EAP (Europeiska Arbetarpartiet). Vi hoppas också kunna publicera en färsk intervju med Gatsha Buthelezi, zuluernas ledare i Sydafrika, som har en helt annan framtoning än de svarta ledare som presenteras i svenska massmedia i övrigt. Vi arbetar också med en artikel om det sydafrikanska kommunistpartiet, som kommer att innehålla en hel del överraskande material. Och vi kommer att fortsätta granskningen av hur den svenska regeringen vid olika tillfällen fallit undan för sovjetiska påtryckningar.

...kommer i augusti